

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VII. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2000. december**

ÜDVÖZLET AZ OLVASÓNAK MEGVÁLTÁSUNK 2000., MAGYARSÁGUNK 1000. ÉVÉBEN

"HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL
LÉGY HÍVE, OH MAGYAR;
BÖLCSŐD AZ S MAJDN SÍRÓD IS,
MELY ÁPOL S ELTAKAR"
VÖRÖSMARTY MIHÁLY

Szerkesztőségünk, minden kedves olvasójának, a határainkon belül és kívül, szeretetben gazdag, Istenáldotta békés, boldog, kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket kíván.

Pásztorok zavara

A fény, a félelem, az angyal
eloszlott már az égi hanggal,
nem zeng a mennyei torok –
de szívükben még száll a langy dal
s csak állnak a pásztorok - :
„Megszületett királyotok!”

Hej, mire várunk? Útrakelve
siessünk áldott Betlehembe!
- s botunk már indul is sután;
az egyik még kinyúl a lenge
bárányfelhős barik után
s meghajlít egyet a nyakán.

Mennek a tág, visszhangos éjben,
Ők a földön, szemük az égen,
Mennek s nem értik: mint lehet,
hogy őket szólította, éppen
őket, az édes izenet –
Teremtőnk! vajon mit jelent?

Mit higgyenek? – bús, senki népek,
kik aklos legelőkön élnek
s ruhájuk bolhákkal tele -
Szájukon nem volt más, csak ének
s szívükben gyapjak melege -
ily kegyet érdemelnek-e ?

Ég! Mért nem üzentél azoknak,
kik szentírások közt borongnak?
Azok megértik hangodat.
Mért nem a díszes gazdagoknak:
vihetnek ajándékokat -
A pásztor mit ért meg s mit ad?

Így mennek, némán, tépelődve -
s most már lenéznek, le a földre,
hol görcsös árnyuk hánytörög -
Így mennek ők, így mindörökre,
zavartan, hogy ez mi dolog -
a szent, a bundás pásztorok.

*Kiss Jenő
romániai magyar költő verse*

Önök joga van tudni...

Hogy miről döntött az önkormányzat testülete november 30-án.

Nemcsak a közelgő évvége, hanem a jövő évben indítható nagy beruházások előkészítése miatt is igen vaskos volt az írott anyag, 38 napirendi pontban.

Közmeghallgatás lesz. Gyomán dec. 7-én, du. 5 órakor a Polgármesteri Hivatalban, Endrődön december 14-én du. 5 órakor a Közösségi Házban. Feltehetőleg sok olyan téma kerül ismertetésre, amely iránt nagy lehet a közérdeklődés, pld a jövő évi beruházások, a helyi adók jövő évi változtatási javaslatjai, a szennyvíz-beruházási program.

Elfogadásra került a 2001-es költségvetés első változata. Ebben közel 1 milliárd értékben került megtervezésre a több, új induló beruházás, 40 millió forint értékben az önkormányzati felújítások, 138 millió forint értékben az intézményi fejlesztések. Mind ezen fejlesztési elképzeléseknek még nincs meg maradéktalanul a pénzügyi forrása, februárban már realisabb számok kerülnek a testület elé. **Ami nagy biztonsággal indulhat, az a szennyvíz I. üteme, a kommunális hulladéklerakó, és nagy reménnyel várjuk a szociális bérlakás programra benyújtott pályázatunk elbírálását.** A Gazdasági Minisztériumhoz beadott pályázatunk szerint szociális elhelyezést biztosító bérlakásra, és költségápolon meghatározott lakbérű bérlakás építésre szeretnénk pénzt kapni. A sikeres pályázatot 80%-ban támogatja az állam, a Gazdasági Minisztériumon keresztül. Terveink szerint az Endrődi utcában a volt Gazdakör épületének helyén épülne 16 bérlakás, az idős emberek részére, és 8 lakás épülne, Gyoma és Endrőd közötti részen, (Újkert soron) a fiatalok számára, illetve az Ipari parkkal kapcsolatos esetleges átmeneti lakás problémák megoldására. Ennek a beruházási tervnek az összes költsége cca. 150 millió forint lesz. Ez a beruházási terv azon kívül, hogy megoldaná több család lakás problémáját, távolabb is mutat, mert javíthatja a város lakosságmegetartó képességét, és a lakásvagyon értékvesztését is megállíthatja.

A helyi autóbussz közlekedésre pályázatot kellett kiírnunk. A pályázatra 2 jelentkező volt. A helyi üzemeltetőn kívül jelentkezett egy székesfehérvári telephelyű cég is. A két pályázó elbírálása fej-fej melletti volt, kivéve a havi díjfizetést. Eddig az önkormányzat

fizetett azért, hogy a helyi közlekedés meg legyen oldva. A másik pályázó viszont havi térítést ígért az önkormányzatnak, azért, hogy ő oldhassa meg a helyi közlekedést. Olyan nagy volt a két cég közötti ajánlati árkülönbség, hogy hiába szeretne volna feltehetően minden képviselő azt, hogy továbbra is a helyi vállalkozó legyen a lehetőség, de a város vagyonát ez a döntés olyan jelentős mértékben csökkentette volna, hogy valószínű ezt a felelősséget senki, vagy csak kevesen vállalták volna fel (e sorok írója fél éjszaka nem aludt e dilemma miatt). Aztán, mint a mesében, megoldódott a helyzet, a helyi vállalkozó vissza vonta a pályázatát, és a győztes pályázó, a KVB Kft – a Villám Tours Kht-val együtt fogja megoldani az elkövetkező 15 évben a helyi közlekedést, koncessziós céggént. Egyhangú volt a testületi döntés.

Dr. Kolozsvári Árpád háziorvosi körzete érdekében ismét eljötték a hívei. Feltehetően már minden rendben lesz, legalábbis abban a témában, ami a testület kompetenciáját illeti. Kolozsvári doktor felvetett ugyan újabb feltételt, de az már nem tartozik a testületre. Sokunkat megdöbbentett a forma, ahogy a doktor úr beszélt. Feltehetően úgy gondolta, hogy ő most már ülve is elmondhatja, amit akar. Szokatlan ez a viselkedés, ezt még eddig senki sem engedte meg magának a testületi ülésen. A legnagyobb jóindulattal is "hanyag elegancia"-nak nevezném, ami magát az embert minősíti.

A Gyomaszolg Kft 2001-ben emeli árait, a temetkezési szolgáltatás 8,8%-kal, az egyéb szolgáltatási díjtétele 13%-kal nő.

A köztisztviselők 13.-dik illetményének pénzügyi forrása biztosított, még december hó folyamán folyósítják, mindazoknak, akik nem lépték túl az engedélyezett önkormányzati támogatás keretét. Jelenleg 2 vezető 13.-dik havi pénze van veszélyben, de van még egy kis idő a csorba köszörelésére. Amennyiben nem sikerül helyre hozni a túllépést, akkor ők csak januárban kaphatják meg.

A Ligetfürdő is emeli jövőre az árait, a bérletek 16-20%-kal, az egész napos fürdő belépők 11-15%-kal emelkednek.

Pályázni lehet: az ENCI és az Endrődi piac fedett-nyitott pavilonok tartós használatba adása, valamint a piac területén, üzletházak építésére. Benyújtási határidő: január 31. A

részletes információk, dokumentációk a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi és vagyongazdálkodási Osztályán vehetők meg 2000 forintért.

Bővíteni fogják a Gyomai Köztemetőt, a földterület vásárlására a tárgyalások megkezdődtek.

Eladásra került az Endrődi u. 4. sz. alatti szociális bérlakás, az Álmosdomb u 26, és a Losoncz u 16. sz. alatti lakóház szociális bérlakássá lett minősítve.

Közhasznú társaság létrehozását hagyta jóvá a testület. A kht-ban városunk kezdetben 2 fővel kezdi meg a munkáját. Célja, hogy a Regionális Közép-Európai Környezeti Technológiai Központ kht-val (RKHT) a magyarországi önkormányzatok együttműködése létre jöjjön a Tisza vízgyűjtő területén az esetleges katasztrófák elhárítására.

Csatlakozik a térségi hulladéklerakó építési programhoz Körösladány és Köröstarcsa. Így már 11 település, 55434 fő lakossági hulladéka lesz a lerakóban elhelyezve.

A belvízkár enyhítésére városunkban 219 fő 61.5 millió forint támogatást kapott. Ezenkívül a Karitás Alapítvány 5 családot részesített összesen 3 millió forint támogatásban, és benyújtásra került a Máltai Szeretetszolgálathoz egy pályázat, amelynek még az eredménye nem ismert.

Az úthálózat ez évi beruházási jelentése szerint, új útburkolatot kapott: a Lásas, a Vaszkó Mihály, a Radnóti utca egy szakasza és a Móra Ferenc út, összesen 2300 négyzetméteren. Aszfalt útburkolatot kapott a Munkácsy, Székely, Radnóti, Losoncz, Babits utca és a főtéri parkoló, összesen 5000 négyzetméteren. A járdák javítása is megkezdődött, 665 négyzetméter új járda, 450 m² szint emelés, és 935 m² padka rendezésére futotta az ez évi keret. A Fő úti kerékpárút javítása is megkezdődött. A jövő évi költségvetésbe a járdajavításra az ideinél kétszer nagyobb összeg, 10 millió forint van tervezve.

A közmunka program beszámolója szerint mintegy 31 millió forint költség mellett (saját erő 8,5 millió) foglalkoztattak 147 fő munkaeőt, akikkel a csatorna áteresztisztítást, kaszálást, bozót irtást, végeztek. Eredményesnek ítélte a testület az idei közmunka program végrehajtását, amiért köszönet illeti azokat, akik ezt a feladatot megoldották.

Az év (ezred) utolsó testületi ülése december 21-én lesz.

*Császárné Gyuricza Éva
Képviselő*

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☛ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☛ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☛ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☛ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☛ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Gergely Ágnes a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja lett

Örömmel adunk hírt arról a nagyjelentőségű eseményről, melyen november 15-én, a Magyar Tudományos Akadémia Roosevelt téri második emeleti termében Gergely Ágnes „Az idegenvers megközelítése” címmel nagyszámú hallgatóság előtt székfoglaló előadást tartott és átvette a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagságát igazoló oklevelét.

Szerkesztőségünk meleg szívvel gratulál, és további sikeres munkát kíván!

Nyílt levél a Berzsényi Dániel Gimnázium igazgatójának és tantestületének

Tisztelt Címzettek!

A Gyomaendrődi (Békés megye) Magyar Kereszténydemokrata Szövetség tagjai (62 fő) mély megdöbbenéssel és fájdalommal hallgatták, illetve olvasták a november 3.-án közzétett hírt, mely szerint Halottak napjára virradóan, 5 fiatal gimnazista gyalázatos tettének következtében a Regnum Marianum helyén állított keresztet előre megfontolt szándékkal lefűrészték. A ledöntött keresztre rajzolt jelkép, és az üzenet arra enged következtetni, hogy a fiatalok többen is vannak, vagy a háttérből irányítják őket egy „gárda”.

Hogy nekünk keresztény és keresztényen hívő közösségnek, mit jelképez a kereszt, feltehetően ezek az érettségi előtt álló „művelt” ifjak gyalázatos tettük elkövetése előtt nem tudták. Azóta megtudhatták, hogy ez az ország többségében keresztények országa, és a ledöntött kereszt, az üdvösség jele a hívők számára, ezért a fiatalok tette az ország hívőinek meggyőződését meggyalázó tett.

Véleményünk szerint kimeríti „a vallási közösség elleni izgatás” minden kritériumát, és ütközik a „tiltott jelképek” használatáról szóló törvénnyel is.

Szomorú szívvel tesszük fel Önöknek Igazgatónak és Tantestületnek, - akiket régen nevelőknek is lehetett tisztelni, - hogy vajon ismerik-e, és ha igen, ismertették-e valaha diákjaikkal az iskola Névadójának: Berzsényi Dánielnek a „Fohászokodás” című versét?

Kérdezzük továbbá, hogy részesülnek-e ezek a gyerekek erkölcsi, etikai, vallási, nemzeti önbecsülésre vonatkozó nevelésben? Felteszik-e Önök saját maguknak azt a kérdést, hogy Mire is tanítottuk meg a gyerekeket a „kötelező tananyag” kívül? És vajon az természetes-e ezeknek a fiataloknak, hogy a bűnért bűnhődés jár?

Különös kegyetlenségnek tartjuk, hogy a gyalázatos tettet éppen arra a napra virradóan követték el, amikor az egész világon minden tisztességes ember a halottaiért imádkozik, vagy csak gyertyát gyújt, az emlékére állított síremléknél, ami többnyire kereszt formájú.

A bocsánatkérésnek is akkor van értelme, ha személyesen azt őszinte megbánással teszik, és levelezik a bűnt.

Gyomaendrőd. 2000. november 10.

*Kereszténydemokrata Szövetség
Gyomaendrődi Szervezete*

KÖSZÖNJÜK, GYEREKEK! A fenti szomorú hírel szemben jóleső érzéssel tudatjuk, hogy itt Gyomaendrődön a Rózsahegyi Kálmán Ált. Iskola VII. c osztályos tanulói - nem parancsszóra! - november 9.-én rendbe tették, és virággal díszítették az 1848-as és az 1944-es harcok hősi halottainak sírját. Nevük álljon példaképpül a többi ifjúnak: **Gellai Gábor, Hegedűs Tamás, Hornok Ádám, Tímár Dani, Vetró András.** Köszönjük gyerekek! Tiszteljétek a múltat, így lesz biztos, szép jövőtök.

Köszönet az 1 %-ért

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Vezetősége köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az 1998 évi Személyi jövedelmi adó elszámolásukkor a befizetett adójuk 1 %-áról úgy rendelkeztek, hogy az az Önkéntes Tűzoltó Egyesület vagyonát gyarapítsa.

A jóváírt 16.594.-Ft-ot az Egyesület a tűzoltó autók karbantartási költségeinek részbeni fedezetére használta fel.

Az Egyesület Vezetősége tisztelettel kéri a jövőbeni további támogatásokat is.

Hazánk országzászlóiról könyv készül. Nálunk csak Csejten, az iskolánál volt emlékmű. (melyről lapunk jelen számában: Így ünnepeltek elődeink címmel hírt adtunk) Ha valakinek van fényképe róla, kérjük, juttassa el szerkesztőségünkbe, hogy megörökíthessük a dicsőséges tett emlékét.

A Rózsahegyi Könyvtár decemberi programja

Ebben a hónapban gyermekkönyvtári hónapot tartunk. A mese és ifjúsági filmek kazettái fél áron kölcsönözhetők, 50 Ft/db/nap.

Négy alkalommal külön programmal várjuk ifjú látogatóinkat:

2-án a **Tarzan**,

16-án a **Hamupipóke** című Walt Disney rajzfilmek kerülnek vetítésre.

9-én **karácsonyi ajándék és díszek készítéséhez** nyújtunk segítséget az érdeklődőknek.

19-én a **„A kis kakas gyémánt fél krajcárja”** című bábjátékot lehet megnézni a Rózsahegyi Iskola 5. osztályos tanulóinak előadásában.

A programok mindig 14 órától kezdődnek.

A legifjabb olvasóink részére kellemes meglepetést jelenthet a számukra kialakított új részlegünk, az „Aprók Könyvtára”.

Ismét könyvvásár!

4-től 16-ig a könyvtár nyitvatartási idejében vásárolhatnak a selejtezett könyvekből, 20-50 Ft/db áron.

Meghívjuk egy teára!

18-22 között meghívjuk egy csésze teára minden kedves látogatónkat.

Egész hónapban apró ajándékot kapnak a kölcsönző olvasóink.

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánunk Gyomaendrőd minden lakójának!

MEGHÍVÓ

A Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus alapítvány tagjai szeretettel hívnak minden érdeklődőt a **Karácsonyi Hangversenyükre**. December 22.-én, délután 5 órai kezdettel a Gyomai Római Katolikus templomban.

A **Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete** december 16-án tartja hagyományos karácsonyi ünnepségét. Az est díszvendége Szilágyiné Dr. Szemkeő Judit, a Szociális és Családügyi Minisztérium politikai államtitkár asszonya lesz.

Elmaradt az Endrődiek Baráti Körének december 2.-ára tervezett találkozója

a viszonylag gyér érdeklődés miatt. Remélhetőleg februárban, amikor már kifele megyünk a télből, akkor bepótolhatjuk. A Baráti Kör minden tagjának áldott karácsonyi ünnepet, kíván a Vezetőség.

Továbbra is nyitva lesz az ikonkiállítás!

A Városi Képtár fenntartója kérésére, és a nagy érdeklődésre tekintettel Latorcainé Újházi Aranka ikon képeiből rendezett kiállítás december 20-ig nyitva áll a nagyközönség számára.

Gábor főangyal - a gyomaendrődi Szent Gellért Általános Iskola kapta a Művészeti. Ez a kép is látható a Képtárban.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Libor István

C. apát, plébános

Szentetorna 1900 - Endrőd 1955

Az eltelt század legnehezebb éveiben volt Endrőd plébánosa.

1900. június 30.-án született. Sajnos, családi adat nagyon kevés áll rendelkezésre. Minden bizonnyal már gyermekfejjel erős „kihívás” irányította életét. Bizonyára kitűnő eredményű diák volt, aki érdemeket szerzett arra, hogy Esztergomban végzhette teológiai tanulmányait. Feltehetően korán árvaságra jutott, Endrődre nevelő anyjával érkezett, aki a plébánián teljesített főleg ellátási szolgálatot nevelt fia mellett.

1924. június 24.-én szentelték pappá.

Utána szülőhelye szomszédságában Orosházán kezdte hitoktatóként egyházi teendőit. Ez a szolgálat 8 évig tartott. Eredményes és alapos munkát végzett az iskolások közt.

1932. július 1-én c. esperesként Gádoroson kezdi újabb sikeres munkáját. Innen került elismerésként Endrődre Pintér László helynök megbízása alapján.

Az oroszok bejövetelekor Endrődön a plébános, és 3 káplán végezte a „nagyváradai egyházmegye gyöngyszemének” (egyházi körökben így nevezték akkor Endrődöt) lelki gondozását. A közelítő orosz seregek elől ők is elmenekültek, csupán Daszkál István fiatal káplán maradt szolgálati helyén. Ő Erdélyből került ide, egy ideig egyedül szolgálta a 14 ezer ember lelki ügyeit, aztán rövid ideig Dávid Béla, majd Pálóczy János követte. (1946-novembertől egy esztendeig)

A lakosság nagy része szeretettel fogadta az új esperes plébánost, de sajnos ellenséges érzelmek is bőven elszabadultak a községben. Jelentősen nőtt az ellenzéke, mikor bebizonyította, hogy nem hátrál meg a legveszedelmesebb nehézségektől sem. Ezek voltak a legkeményebb évei, Daszkál atya is hazament Erdélybe. Komoly zavarokat hozott a hitéletben Csernus apát meghurcolása, bebörtönzése, a vallásos nevelők eltávolítása, a háború miatt romos állapotba került templom felújítása. A minden vagyonából kifosztott egyházközség tönkretétele rohamosan haladt előre. A ronccsá lőtt templomtorony, a toronyóra, az orgona felújítása, a harangok újraöntetése. Az iskolai hitoktatást makacsul akadályozó törekvések elleni küzdelem, mely végül Libor apát személye ellen szervezett támadások, pusztító létét is veszélyeztették. Megtörtént, hogy egy éjszaka kopogtattak a plébánia ablakán, és Libor atyát sürgősen egy haldokló beteghez hívták. Mint ismeretes a plébániával szemben volt Sztanyik Bálint sekrestyésnek a háza. Bálint bácsi is hallotta és látta a kopogatókat, és ő szerencsére felismerte az éjszakai látogatókat, és volt erkölcsi bátorsága, hogy átkiabált Libor atyának, hogy sehova ne menjen, mert ezek csak ki akarják csalni a plébániáról a kitalált trükkkel, hogy kint az utcán védtelenként elintézzék. Ekkor megmenekült Libor atya a hívatlan rossz szándékú éjszakai látogatóktól, akik dühükben Sztanyik Bálint sekrestyésnek bosszúból betörték téglával az ablakát. Az ehhez hasonló, számos veszedelmes dolgok egészségét megrontották, és lassan képtelenné vált, hogy egyházi teendőit maradéktalanul ellássa.

1952-ben helyet cserélt Révész István bucsai plébánossal. Rohamosan elhatalmasodó betegsége ellenére Endrődön kívánta hátralévő életét leélni. A kántorlakás elkülönített részében a lelkes hívők vették gondozásba. 55 évesen, papságának 31. évében hosszú, súlyos betegség hősies, türelmes elviselése után csendben elhunyt. A Szarvasvégi Temetőben, a feszület szomszédságában nyugossa örök álmát, az alatt a sírkerecsz alatt, mely mintegy 100 évig Endrőd kiváló főjegzőjének, Salacz Józsefnek sírját jelölte.

Szakrális lelkületű pap volt. A legtevékenyebbek közt is előkelő helyen van. Olyan nehéz időkben tette feladatát, amilyen csak a nagy közpusztító események voltak, (tatár, török idők). Az Úr adjon neki örök nyugalmat hősi életért, amit nagyrészt településünkért áldozott.

Márton Gábor

*Mádi Zoltán cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.

Telefon: (66) 386-578

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Telefon: 386-909

TÖRTÉNETEK A RÉGI GYOMÁRÓL X.

1944 december

elejire már valamelyest „konszolidálódott” a helyzet az orosz csapatok által október 6-9 között megszállt községben. Kinek „felszabadulás”, kinek megszállás. Sőt! Az öregek úgy mondták – még évtizedek múlva is – „ostrom”. A harcoló alakulatok tovább mentek a „hadak útján”. Itt maradt egy „kommedáns” egység, városparancsnokkal s annak alárendeltjeivel. Megfékeztek amit lehetett, a féktelenkedőket, a zabralókat, nőket hajkurászókat, s egyebeket. Megalakultak az őket készségesen kiszolgáló kisegítő alegységek, a „policárok”, községközi hivatalnokok. Lassan elkészültek a névsorok, hogy kiket kell likvidálni, robotra vinni stb. stb.

Emlékezem még, a vasárnapi istentiszteletre is bejöttek orosz katonák a református templomba. Megálltak hátul a torony alatti bejáratnál, (még az akkoriban nyitva volt,) levették a sapkájukat, egyet láttam, hogy keresztet vetett pravoszláv módra. Egy eljött az úrasztaláig s körbenézett, s ugyanolyan halkán, mint ahogy addig eljött, elment hátrébb. Nagypám mesélte, hogy a városparancsnok kifejezetten elrendelte, hogy az egyház „működjön”, az emberek menjenek templomba. Ugyanúgy beindították a községi adminisztrációt, s a boltokat is ki kellett nyitni. December elejire már a közelharcokban meghalt mindkétoldali katonák tetemeit mindenholon összeszedték, s eltemették (magyar, német, orosz, s jó néhány német oldalon harcoló ukrán vlaszovista katonát is). A községháza udvarán volt egy orosz tömegsír, de a tetemeiket, - ugyanúgy, mint a Hősök szobra mögé a templomkertbe eltemették orosz ezredes is, - később felszedték és elvitték. Ez a polkovnyik (ezredes) a Hősök útja 61 alatt volt elszállásolva G. Nagy Liduska néniéknél s onnan is temették katonai pompával. Emlékszem a nagy vörös és fekete drapériás ravatalra, díszörségre, a nyitott koporsóra. Ez nekünk akkor szokatlan volt. Azóta tudom, hogy ez pravoszláv szokás. Az elhunytat teljesen fedetlenül, nyitott koporsóban viszik a sírig. Az ezredes a mezőtúri csatában esett el, amikor egy német páncélos ék visszajött Mezőtúrig 1944. október 14-15-én.

1944 Karácsonyán

Szigorú parancsolat volt, hogy minden rádiókészüléket, lőfegyvert, marok fegyvert, szálfegyvert a városparancsnokságra be kell szolgáltatni. Nem különben a katonai egyenruhákat s más katonai felszereléseket. Határidőre, mert utána a Hadbíróóság „statáris ítélete alá esik a rejtegetés”. Így hát szegény édesanyám is felvitte a község házára édesapám extra tisztí egyenruháját, a piros bélelés fekete csáköval (mint tartalékos hadnagy, állatorvosi szolgálatot teljesített édesapám a fronton 1939-től kisebb-nagyobb megszakításokkal, ez időben semmit sem tudunk róla, s mint utóbb kiderült – Istennek hála! – amerikai fogságban volt Felső-Ausztriában.), a lovassági kardjával együtt. Az orosz tiszt úgy megörült a kardnak, hogy a nagypám ORION szuper rádióját (hol van már a világhíres magyar ORION márká?) félrelökte, s boldogan vigyorogva suhogtatta a görbe extra huszárszabját, vagy kardot? (Nem bonyolódik bele a szálfegyverismeretbe.) Ekkorra már a nagypám kétszövű vadászpuskája, az én Flóber puskám, édesapám Browning pisztolya, távcsőve, löszerezrel együtt a „Dög-körözse” lett dobva. Később 1945 tavaszán nagy száradtság volt, a „Dögkörözse” (a népnyelv így nevezte a község alatti holtágot) kiapadta majdhogynem, s ezek a holmik sok más egyéssel előkerültek. Néhány halálos eset is történt kézigrántók és egyebek piszkálgatása miatt. Nagypám szegény rucái meg ólommérgezést kaptak, ugyanis a vadásztöltény szétázott és a serétek széjjelgurultak, a rucák meg a kis guruló valamiket szorgalmasan befecsérték. Tele volt a zúzójuk vele. Hun Feri bácsi – községi állatorvos – a rejtélyes elhullást felderítendő felboncolta az összes rucadögöt s így derült ki a baj oka.

A hozzánk beszállásolt magas rangú orosz tisztet erős örség vigyázta, de még ők is megkettőzték az örséget, amikor egy kozák egység volt átvonulóban. S jelentőségteljesen mondogatták; Jönnék a kozákok! A Hősök útján a járdán vágtaztak, kancsukával csépelve lovaiakat. Azóta sem tudom, miért a járdán nyargaltak?

Azt a Karácsonyt sohasem felejttem el. Mi nagyobbacska

gyerekek is segítünk a karácsonyfa feldíszítésében. Előkerült a tavalyi angyalhaj, s a szalmaszálból, színes papírból cernára felfűzött láncszerű dísz. Akkoriban még nagy kincs volt a szaloncukor s eltették a papírját szépen kisimítva. Így aztán ezekbe került bele nagypám által zsugorgatott nagy szemű kockacukor s édesanyám által főzött házi szaloncukor méretre szeletelve. Ajándék nem volt, hanem volt egy szép betlehemi istálló, amit szegény Giricz Eszti, családtagnak számító „belső cselédlány”, aki endrői, romai katolikus vallású lévén elkészítette mindezt agyagból, a Szent Családot, Jézuskát, a Három Királyokat, még gyertya is égett-pislákol benne. Emlékszem a báránycsok s a csacsi, tehát megszóla-lásig élethűek voltak. Az orosz tisztiszolga is bejött, s egy tiszt, akinek potyogtak a könnyei, meg az én drága jó szeretteimnek is. Énekeltük: „Mennyből az angyal...” Mint gyerek, akkor értetlenül figyeltem... de már most tudom, hogy miért hulltak a könnyek, mert nekem is könny szökött a szemembe, ahogy e sorokat írom... , mert az Ige testé lett, s Jézus Krisztus, az emberek megváltója, akkor is, most is Mindörökké ugyanaz... Ámen.

Aldott ünnepeket! Áldás Bélesség!

Cs. Szabó István
(akkor Gyoma Hősök Emlék útja 57.sz. alatti lakos)

Mindent egy helyen a Piktor Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.

(telefon: 66/283-079)

Déaványa, Árpád út 47

(telefon: 483-318)

Kaphatók:

Festékek, lakkok, ecsetek,

Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.

Padlóburkoló lapok minta után.

hozza ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő.

TIKKURILA Számítógépes színkeverés.

Több mint 2000 színből választhat!

Barbárságok városunkban!

- A Rózsahegyi Kálmán szobráról a pipát ismeretlen tetes az éj leple alatt letörte.

- A Halottak ünnepén a második világháború hőseinek emlékművénel ifjú Bányai Ernő honvéd, tanárjelöltnek húga Bányai Judit, gyönyörű koszorút helyezett el. Alig múlt el a kegyelet napja, éjszaka valaki barbár módon elégette a koszorút.

- Mint ismeretes, régebben, - még mindig ismeretlen tetes - templomunk Jézus szíve mozaikablakát csúzlival megromgálta.

Katolikus oldal

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate hajnali mise. December 24-én - Szenteste - éjféli mise, előtte a gyerekek karácsonyi játékot adnak elő. Karácsony mindkét napján délelőtt 10-kor, és este 5-kor lesznek a szentmisék. Év végi hálaadás Szentcsalád vasárnapján, este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
december 10-én, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpentekeken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. December 24-én - Szenteste - 5-kor tartjuk az éjféli misét. Előtte gyerekek pásztorjátéka. Karácsony mindkét napján reggel 8-kor. Az év végi hálaadás december 31-én, Szentcsalád vasárnapján délelőtt 10 órakor lesz.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor. December 24-én, - Szenteste - éjféli mise. Karácsony mindkét napján délelőtt 10 órakor. Az év végi hálaadás december 31-én, 17 órakor lesz.

Kívánom a jászol szívbéli békességét és örömét, a végtelen Istentől mindenki felé áradó békességet és örömet Gyomaendrőd és Hunya valamennyi lakójának, valamint a Városunk olvasóinak 2000 karácsonya alkalmából.

BEMUTATJUK

Nehéz egy olyan szerény és áldozatos édesanyáról írni, akinek a munka volt - és most is az - az élete, fáradhatatlanul. Ha kérdezik, szükszavúan válaszol, soha senkit meg nem bántana. Ez a riportnak készült beszélgetés is csak egy bemutatásra ad lehetőséget, mert úgy érzi: tőle nagyobb emberekről kell írni inkább. Csendes, halk szavú ember: Iványi Sándorné Kovács Erzsébet (62 éves), Erzsike néni, aki a plébános úr édesanyja. Férjével immár 45 éves házasság, egyetlen gyermekük László, aki középiskolás korában döntötte el véglegesen, hogy Isten szolgája lesz. Erzsike néninek testvére nincs. Édesapja Kovács Miklós volt, édesanyja pedig Kiss Erzsébet (kunszentmártoni születésű), gazdálkodók voltak. Sok unokatestvére van, többek között Türi Kovács Béla is, akit most nevez-

tek ki miniszternek (szerk. megjegyzése). Előbb a háziiparnál, majd pedig a szarvasi Szirénnél volt bedolgozó, és így ment nyugdíjba. Férje Sándor bácsi, a temetőink gazdája, akinek irányítása alatt halottak napjára megszépültek egyházi temetőink, sőt külön kérésre azok sírja is, akik ezt kérték.

Erzsike néni az endrődi plébánia „háziasszonya”, aki vezeti a háztartást: mos, főz, takarít, stb. - ezt önzetlenül, minden ellesszolgáltatás nélkül végzi.

Ez a bemutatás neve napjára íródik. Sok ilyen áldozatos édesanyát adjon Isten a hazának, aki még most is a fiáért és az egyházközségért dolgozik. Legyen áldott két keze munkája, és Szent Erzsébet életének megénekelte soráival búcsúzóim:

„Szent Erzsébetből hős szeretet árad!” Ez a szeretet áradjon kedv és Erzsike néniére és kedves családjára.

fr. Ungvályi János

DECEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

3. vasárnap: Advent 1. vasárnapja
4. hétfő: Damaszkuszi Szent János áldozópap
6. szerda: Szent Miklós püspök
7. csütörtök: Szent Ambrus püspök egyháztanító
8. péntek: Szeplőtelen fogantatás
10. vasárnap: Advent 2. vasárnapja
11. hétfő: Szent I. Damazusz pápa
12. kedd: Chantal Szent Johanna Franciska szerzetesnő
13. szerda: Szent Lúcia vértanú
14. csütörtök: Keresztes Szent János áldozópap, egyháztanító
17. vasárnap: Advent 3. vasárnapja
24. vasárnap: Advent 4. vasárnapja
25. hétfő: Karácsony, Urunk születése
26. kedd: Karácsony, Szent István első vértanú
27. szerda: Szent János apostol, evangélista
28. csütörtök: Aprószentek
31. vasárnap: Szentcsalád

BOLDOG KARÁCSONY!

Valahol a pilisi erdőben egyszer régen a jövőről álmodozott egy facsemete. Azt szerette volna, hogy ha majd megnő, és az emberek kivágják, akkor belőle csináljanak csudaszép, kényelmes, nagy ágyakat. Így komoly és fontos emberek örömmel pihenhetik benne fáradalmaikat, jó szolgálatokra lesz, és ő nyugodt lehet, hogy nem élt hiába. Teltek az évek, a pici fácska hatalmas fává nőtt. Az emberek érte jöttek, kivágták, elszállították. Csináltak belőle mindenfélét, készítettek egy jászolat is. Bizony nem csudaszép ágy lett belőle, hanem állatetető. Messzi istállóba került, idegen országba. Megrakták szénával, szalmával, csorgott belé az állatok nyála. Poros volt, piszkos, kicsit bűdös is, lassan repedezni, roskadozni kezdett.

Szomorkodott eleget, hová lettek ifjújai álmai. Pedig milyen szépet és jót akart. Mégis, lám, ez lett belőle. Egy napon, mikor különösen sok ember jött-ment állataival, csomagjaival künn a poros utakon, megbolydult istállójában az élet. Egy jó arcú, elcsigázott férfi állt meg szamarával a bejárat előtt. A szamárton fiatalasszony ült, s még valaki - már érett gyümölcsként az áldott állapotban lévő asszony leplek alatt domborodó hasában. - Talán itt lesz helyünk végre - sóhajtott a férfi, és gyengédem lesegítette az asszonyt az állatról. - Siessünk - válaszolt az asszony, - már nem sok időm van hátra. - Az istállóban csak egy ökor volt. Melléje kötötték a jászolhoz a szamarat. - Már csak ez hiányzott - gondolta a jászol. Az igazat megvallva kicsit örült, hogy történik valami. És a szelíd, kedves emberpár, a belőlük áradó jószág látványára, amint csendesen tették a dolgukat, rég nem érzett, különös bizsergést keltett benne.

Az idegenek bevitték kis csomagjukat az istálló mélyére, a sziklalfal barlangnyílásába. Egészen hátul, a védett melegben terítette le a férfi a takarókat, oda fektette az asszonyt, majd vízért sietett. - Hol vagy? Siess! - hallatszott hamarosan az asszony hangja a sötétben. Éppen, mikor a férfi alakja az éjszakából felbukkant az istálló ajtajában, a barlang mélyén felsírt egy gyermek. A férfi sietve túnt el a barlangnyílásban. Mikor mindenféle neszt, suttogást után újra előkerült, karján bebugyolálva feküdt a gyermek. Körülnézett az istálló felhőmagyában, lassan a jászolhoz lépett és belefeketette a gyermeket. Szólt pár halk szót a szamarhoz, az ökörhöz, megsimogatta őket és visszament a barlang mélyére. A jászol először recsegnéropogni kezdett, úgy érezte, mintha valami óriási súlyt tettek volna rá, mintha az egész világ terhe nyomná, önnön szomorú múltjának, eltemetett álmainak, fájdalomnak egész súlya. Lassan vette csak észre, hogy az istállóban már nincs félhomály, hogy a kintről besűrűdő csillagfény helyett fényárban úszik a szalma, az állatok, minden, még ő maga is. Nem tudta eldönteni, honnan jön a fény. Egyszer azt hitte, bennük ragyog valami, máskor mintha minden ragyogás a gyermekből áradna.

És ezek a hangok! Mennyei muzsika, éteri dallamok áradtak szanaszét az éjszaka csendjében és a piszkos kis istálló minden zugát betöltötték. A két idegen pedig, ez a különös, kedves emberpár, már ott állt egymást tartva a barlangnyílásban, és mosolyogva nézte a gyermeket meg a jászolat. És a jászol hirtelen rácszmélt, hogy a súlya, ami nyomta, már nincs sehol. Könnyűnek érezte magát, mint még soha. És elképzelhetetlenül boldognak. Már nem bántotta a múlt, mindaz, ami vele mostanig történt. Nagy-nagy békeség járta át. Nem értette, hogyan történhetett mindez. Csak egyet tudott: ez mind-mind valahogy a benne szunnyadó Gyermekhez kapcsolódik. Nem bánta már, hogy gyermekkori álmai nem váltak valóra, hisz valami több, valami nagyobb Álom pihent már benne. Valaki álmodott róla is, valaki számára fontos ő is, ismeri egész életét, minden szenvedését, és most itt van, magához emeli, átöleli, betölti egész lényét... Ez a valaki azt is mondta: „Amíg gyncnek teszték a legkisebbek közül, nekem teszték.” Befogadhatjuk őt mindenkiiben, napról napra, minden áldásával.

P. Sajgó Szabolcs SJ.

Az Endrődi Szent Imre templom millennium évi búcsú ünnepén

A templom falán az első emléktáblát avattunk az endrődi születésű Hunya Dániel jezsuita atya emlékére. Meghatóan szép ünnepség volt ez, ahová eljöttek a környező települések zarándokai, a Templomos Lovagrend 6 képviselője, és az espereskerület papjai. Szép számmal voltak itt a Hunya család képviselői, akik megkoszorúzták az emléktáblát, és nevükben Hunya Imre emlékezett nagybátyjáról, a 100 éve született Hunya Dánielről. A jezsuita P. Hofner József novíciusmester – aki a novíciusokat is magával hozta Szegedről - celebrálta a szent misét, és prédikációjában párhuzamot vont első királyunknak Szent Imréhez írott „Intelmei”, és Hunya Dániel életfilozófiája, tanítása között. Hangsúlyozta, hogy a csaknem 1000 év a korkülönbség ellenére sok közös vonás fedezhető fel. Szent István az Intelmekben azt írja fiának: ha királyi koronád meg akarod tartani, akkor tartsd meg a katolikus hitet, légy igazi keresztény! Higgy Jézus Krisztusban!

Páter Hunya arra oktatta övéit, hogy Jézus Krisztus legyen életük központjában, benne találják meg az igazi eszményt. A lelki gyakorlatokon is legtöbbet erről elmélkedett.

Az Intelmekben olvashatjuk, hogy a szeretet gyakorlása vezet el a legfőbb boldogsághoz. Páter Hunya tanítása szerint: Isten szeretete után az ember, a közösség tisztelete a legfontosabb erény. Erre tanította az 1930-ban megnyílt új szegedi Pápnevelő Intézet növendékeit. Az általa nevelt papok meghatározták az egyházi gondolkodást. Páter Hunya nyitott volt különböző kultúrák iránt, vallotta, ha más nép értékeit nem becsüljük, nem vagyunk méltók saját értékeinkre sem. Ebben a hitvallásban is fel lehet lenni szent-Istváni gondolatot. Hiszen arra oktatta fiát, hogy az egy nyelvű ország nem ország, a jövevényeket becsben kell tartani, érezzék jól ma-

gukat országunkban. Befogadó országot akart Szent István. Szent Istvánhoz hasonlóan Hunya Dániel sem parancsokkal, utasításokkal, hanem élő példával akart nevelni, mérsékletes, szociális igazságosságra törekvő, a szegényeket, kicsinyeket pártoló igazi hazafiakat. Hunya Dániel imája: „Uram én mindenre kész vagyok, mindent elfogadok a kezedből, amit küldesz. Uram én szeretnék küzdeni érted, ellenfeleid legyőzni. Uram kíméld népedet. Köszönöm a vigaszt, az ostort, a száraz kenyeret, amit nekem adsz...

A szentmise végén a Templomos Lovagrend nevében fv. Heim Sándor comtúl szólt a jelenlévőkhöz. Megköszönte, hogy együtt ünnepelhetnek a jelenlévőkkel. Néhány gondolat erejéig elmondta, hogy a Templomos Lovagrend hagyományai alapján új alapítású céljuk, hogy a magyar életben tetten érhető értékrendi válság idején, az erkölcsi normákat eljuttassák minél szélesebb réteghez, szorosan együttműködve a Katolikus Egyházzal. Szeretnék a szegénysorban élő, tehetséges fiatalokat támogatni, mind szellemi, mind fizikai értelemben. „Nem minket Uram, nem minket Uram, egyedül Téged illet, Uram, a dicsőség” fejezte be üdvözlő beszédét, Heim Sándor fv.

A körmenetet hiába vezette villogó lámpájú rendőrautó, sajnos a teherautóknak, személyautóknak, a szennyvízszállító tartálykocsinak sietős volt a dolguk, és vidáman, gondtalanul elhajtottak az ünneplő tömeg, és az Oltáriszentség mellett. Mikor jön el az az idő, amikor az egymásiránti tisztelet minimumát elsajátítják azok, akik nem tanulták meg eddig, hogy hogyan is kell viselkedni egy adott situációban. Sajnos a KRESZ nem ír elő erre az esetre kötelező szabályt, ezért lenne szükség a józan ész diktálta, tisztes viselkedésre, aminek valahonnan belülről kellene jönni. (Cs.-né)

Mise utáni utcai körmenet, és a Templomos Lovagrend tagjai

P. Hunya Dániel SJ atya rokonai, akik az emléktáblát állíttatták

És a mai rendtársak... Középen látható az a Jézus Szíve szobor, melyet P. Hunya Dániel SJ külföldről hozott szüleinek. Bal oldali kép: az emléktábla, az endrődi templomban.

Történelmünk nagyjai

Mindszenty József bitoros hercegprímás
1892 - 1975

1892. március 29-én született Vas megyében Csehímszentén. Szülei szőlő és földművelők voltak. Hatan voltak testvérek, kik közül József elsőnek született. A szombathelyi premontrei főgimnázium elvégzése után felvették a szombathelyi szeminaryumba. 1915. június 12-én szentelték pappá a szombathelyi székesegyházban. Felsőpályi káplán korában jelent meg első könyve: „Az édesanya”. 1917. február 1-től a zalaegerszegi állami főgimnázium hittanára. 1919-ben a kommunista rezsim meghurcolta, de megtörni nem tudta. 1919 okt. 1-től a zalaegerszegi plébániát vezette. Negyedszázadon át működött Zalaegerszegen. 1924-ben címzetes apát, 1937-ben pápai prelátnak. 1934-ben megjelent: „Padányi Bíró Márton veszprémi püspök élete és kora” című munkája. 1944. március 4-én veszprémi megyéspüspök lett. A nyilasok Veszprémből elhurcolták, ám a soproni börtönében december 7-én 16 fogoly kispapból kilencet pappá szentelt. 1945. október 7-én Esztergomban avatták Magyarország hercegprímásává. 1949-ben koncepció perben elítélték. 1956 október 30-án szabadították ki a forradalmárokat. November 4-én menedékjogot kapott az amerikai követségen s 1971-ben elhagyhatta az országot. 1975-ben Mariázellben temették el. Újrateremtésére az esztergomi Bazilikában 1991. május 4-én került sor. Boldoggá avatása folyamatban van.

Hollósy Kuthy László vitéz, altábornagy
1896 - 1979

Ormény-magyar családból származott, a mödlingi császári és királyi katonai akadémián végzett. 1915-ben hadnagyként a 7. árkász zászlóaljhoz került, végig harcolta az első világháborút. 1918-ban egy évre fogságba vetették. 1942-ben már, mint vezérőrnagy a 13. (kecskeméti) könnyű hadosztály parancsnoka. Csapataival csatlakozik a Don kanyarban harcoló 2. magyar hadsereghez. A szovjet áttörés után, amikor az oroszok bekerítették, támadások közepette kitört a gyűrűből. 1944 augusztusában a román ki-

ugrás után a tordai állás védelmét bízták rá. A nyilas hatalomátvétel után leváltották. A háború végén amerikai fogságba került. Hazatérve letartóztatás, kitelepítés várt rá. S mint segédmunkás 80 éves koráig dolgozott.

Kiss József hadnagy 1896 - 1918

1914-ben már a 72. gyalogezredben szolgált. 1916-ban került az olasz frontra, s már október elejéig három légi győzelmet ért el. 1917-ben, mint vadászpilóta 13 légi győzelmet aratott. 1918-ban új korszerű motorokkal felszerelt gépeket kapott, ám januárban súlyosan megsebesült, gépével lezuhant, de május elején már visszatért századához. 24-én nyolc angol géppel már nem tudta eredményesen felvenni a harcot. Az ellenes vadászok lelőtték. Előleptetése már halála után érkezett az 55. repülő századhoz. 19 legyőzött ellenfele közül 9-et élve hozott le. Kitüntetései: három arany, négy ezüst, öt kisézüst, öt bronz vitézségi érem és Károly

csapatkereszt. Mindez bizonyítja, hogy a magyar vitézek eredményesen harcoltak a kor új fegyvernemeit elsajátítva is.

Nagy Imre miniszterelnök 1896 - 1958

1896. június 6-án született Kaposváron. Szegény paraszti családból származott. Már kora fiatalságában csatlakozott a munkásmozgalomhoz. 1918-ban a magyar hadifoglyokhoz hasonlóan csatlakozott a Bolsevik Párthoz. 1919-ben a proletárdiktatúra bukása után illegálisan dolgozott. 1930-tól a SZU-ban élt. 1945 májusában az Ideiglenes Kormány földművelésügyi minisztere. Ő lett a „földosztó” miniszter, s 1945 március 29-én ott volt Pusztaszeren az első csekek leveré-

sével jelt adva a földosztásra. 1948-ban Franciaországban. Dániában jár hogy tanulmányozza a szövetkezeti mozgalmakat. 1949-ben kirekesztik a Politikai Bizottságból, majd annak 1951-ben újra tagja. 1952-53-ban miniszterelnök helyettes 1953-tól 1955-ig miniszterelnök, majd Az MDP soraiból is kizárják. A Forradalom és Szabadságharc első napjától 1956. október 24-től a forradalom leveréséig, november 4-ig ismét miniszterelnök. A forradalom vezető egyénisége lesz. A szovjet szuronyokkal hatalomra lépő Kádár és elbarátai Nagy Imrét kétévi jugoszláviai, majd román fogsága után 1958 júniusában kivégezték. (Az ítéletet június 15-én, vasárnap hirdették ki.

Barankay József, vitéz, százados 1909 - 1944

1928-ban lett a Ludovika Katonai Akadémia hallgatója. 1932. augusztus 20-án tüzér hadnagy, 1935-ben főhadnagy, 1942-43-ban a 2. magyar hadsereg páncélos hadosztálynak ütegparancsnoka. Több alkalommal tüntette ki magát a Don melletti harcokban. 1944-ben egy új csapatnem, a rohamtüzérség felállításával bízták meg. Több hónapon át vívott az északkeleti Kárpátokban sikeres védelmi harcokat. Igazi katona, igazi tüzér volt. 1944 június végén ütege mellett lecsapódó repülőbomba oltotta ki nemes életét. Tiszti arany vitézségi érdeméremt már csak édesanyja vehette át. A

kormányzó a magyar királyi I. honvéd rohamtüzér osztályt Barankay József nevének viselésével tüntette ki.

Maléter Pál ezredes 1917 - 1958

Orvosi tanulmányait követően 1939-ben vult be katonának. 1940-43 között a Ludovika Katonai Akadémia hallgatója. 1943-ban már az orosz fronton harcol, mint hadnagy. Szovjet fogságba esik, s 1944-ben partizániskolára jelentkeznek. 1945-ben partizánosztágyával a németek ellen harcol. 1945-ben Tildy Zoltán köztársasági elnök testőrségének parancsnoka, 1952-től a vezérkar tagja. 1956-ban a Kilián laktanya parancsnoka. Megértve a nép akaratát átállt a forradalmárokat oldalára s fegyverrel védte hazáját, páncélosai nagy szerepet játszottak abban, hogy a szovjet csapatok

elhagyták Budapestet. Október 31-én Nagy Imre kormányában vállalt honvédelmi miniszteri tárcát. Ekkor már vezérőrnagy. November 3-ról 4-re virradó éjjel a tóköli repülőtéren a szovjet csapatok kivonásáról folytatott tárgyaláson letartóztatták, társaival együtt Romániába hurcolták. Majd elítélték és kivégezték. Végtisztességben, hamvai felkutatása után 1989. június 16-án részesítették.

Antall József miniszterelnök 1932 - 1993.

1932. április 8-án született Budapesten. A család csallóközi ősei a török háborúk idejében kerültek a Dunántúlra. Édesapja jogász, politikus. Édesanyja Szűcs Irén hét gyermeknek adott életet. Antall József 1950-ben a budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett, utána az ELTE Bölcsészeti- és az Állam és Jogtudományi Karának hallgatója. A Magyar Országos Levéltárban kezdte meg szolgálátát. 1956 tavaszától az Eötvös József Gimnázium tanára, majd e gimnázium forradalmi bizottságának elnöke. '56 leverése után letartóztatták, szabadulása után 1959-ben eltiltották a tanítástól. 1984-től már főigazgatója a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Múzeum Könyv- és Levéltárának. 1988 szeptemberétől a szervezetté alakult MDF alapító tagja. A II. országos gyűlés választja elnökvé. 1990. évi országgyűlési választáson szerzett mandátumot. Május 23-án az Országgyűlés a Magyar Köztársaság miniszterelnökévé választotta. Nemzeti és keresztényi politikáját következetesen juttatta érvényre. Nevéhez fűződik a szovjet csapatok végleges kivonulása az országból, a demokrácia kiépítése, az alkotmányos rend felállítás, megszervezése, működtetése. A huszadi század egyik legnagyobb magyar történelmi alakja volt. 1993. december 12-én hunyt el.

Forrásmunkák: Új Magyar Lexikon (1962). Magyar Hősök arcképcsarnoka (1996). Antall József élete képekben.

MILLENNIUMI EMLÉKÚT

Alulírott civil szervezetek, a Magyar Millennium és Gyomaendröd első Világtalálkozója emlékére Gyomaendrödon a történelmi Magyarországon élt, vagy jelenleg élő nemzetségek nevét megőrkítő emlék utat kívánunk létesíteni, azzal a szándékkal, hogy ezzel is elősegítsék a nagy családi gondolkodás és összetartás eszméjének elterjedését és megerősödését. Reméljük, hogy e törekvésünkkel szülőföldünk hírneve, ismertsége erősödni fog.

A nemzetség lényege, hogy egymással vérrokonságban lévő családoknak egymás szükség szerinti és természetes segítése a biztonságosabb, szebb és boldogabb családi közösségek megvalósulása érdekében.

A „Magyar nemzetség” megtisztelő cím adományozására azok a vérrokonságba tartozó családi közösségek tarthatnak igényt, akik legalább tíz összetartó, egymással rendszeresen kapcsolatban lévő és hagyományörző tevékenységet is folytató kis családokból állnak. E cím független minden politikai pártállástól.

A nemzetségeknek legalább egyszer találkozniuk kell Gyomaendrödon is, ahol elhelyezik az **emléktáblát**, és a regisztráció megtörténik.

A családi névvel ellátott nemzetséget elismerő okirat, mint bizonyíték, archiválásra kerül, és az meghatározott időközönként családfákkal és méltatással együtt könyv alakjában is megjelenik.

A terv megvalósítására az alábbi civil szervezetek együttműködést hoznak létre, mely kezdetben nem önálló jogi személyként végzi, irányítja a szervezést, döntést, kivitelezést. Az együttműködő szervezetek a későbbiekben meghatározott pénzalapot hoznak létre.

Az emlékút helyszíne a Gyoma és Endröd közötti emlékpark szélén lévő közút, mely a 46. számú főúton folytatódhat.

Kérjük mindazokat a magán személyeket, és civil szervezeteket, akik e gondolattal egyetértenek, és azt támogatják, csatlakozzanak kezdeményezésünkhöz, s azt az alábbi címeiken jelezzék írásban, megnevezésükkel és elérhetőségi címükkel az év december 31-ig!

Az együttműködés gesztorai:

Szent Jakab Alapítvány: Ugrin András 2081 Piliscsaba, Pf. 1. T.20-9-549086

Endrödiek Baráti Köre: Császárné Gyuricza Éva Gyomaendröd, Damjanich u. 15. T. és FAX 66-386-323.

Honismereti Egyesület: Dr. Szilágyi Ferencné Gyomaendröd, Szélmalom u.22. T. 66-284-469.

A fent nevezettek bővebb tájékoztatással is szolgálhatnak az érdeklődőknek.

Zarándoklat Rómába - Firenze, a reneszánsz bölcseje

2001. március 31 - április 6

Utazás: Neoplan típusú autóbusszal, WC, büfé

Szállás: 4 éj Rómában, 2 személyes, WC, zuhanyzós szobákban

Ellátás: önellátás

Részvételi díj: 48 000 Ft (tartalmazza az utazási költségeket, szállást)

Program:

- március 31. Indulás 8-kor Gyomaendrödről. Útközben az utasok csatlakoznak a csoporthoz. Folyamatos utazás kisebb megállásokkal.
- április 1. Érkezés a déli órákban Rómába. Szállás elfoglalása.
- április 2. Városnézés: Colosseum, Forum Romanum, Capitolium, Piazza Venezia, Igazság Szája.
- április 3. Vatikán, Szt. Péter Bazilika, Angyalvár, Szent Lépcső.
- április 4. Vatikáni Múzeum – Sixtusi Kápolna, Róma barokk szökőkútjai: Trevi Kút, Piazza Navona, Spanyol Lépcső.
- április 5. Reggel indulás Firenzébe. Firenzében városnézés: Dóm, Sta. Croce Templom, Uffizi Képtár, Ponte Vecchio. Este indulás Magyarországra.
- április 6. Érkezés a délutáni órákban.

A programok sorrendjének változtatási jogát fenntartjuk.

Az ár nem tartalmazza: biztosítást, múzeumi belépőket.

Belépődíjak: Sixtusi Kápolna: 18000,-lira/fő
Colosseum 10000,-lira/fő (kb. 1400 Ft)
Napjegy Rómában: 6000,-lira/fő

Jelentkezési határidő, valamint részvételi díj 50%-nak befizetése január 10-ig, a másik része február 20-ig.

Jelentkezés:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Gyomaendröd Fő út 1.
Tel: 66/283-940 (Gyuriczáné Szabó Erzsébet)
Hivatali időben: 8^h-tól 12^h-ig.
Ülőhelyek a befizetés sorrendjében.

Köszöntés évfordulóra! -Mindnyájunk által nagyra becsült, és szeretett Újházi Ernő Dezső barátunk és felesége Papp Pirooska nem rég ünnepelték házasságuk 60 évfordulóját, mely alkalmából a Szentatya apostoli áldását küldte a házaspárnak.

Szerkesztőségünk, az Endrödiek Baráti Köre, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrödi Szervezete nevében gratulálunk az ünnepeltnek. Kívánjuk, hogy a Jó Isten tartsa meg őket még hosszú éveken át szeretetben, békességben, az Ő kegyelmében.

SPORT

RÁ! RÁ! HAJRÁ!

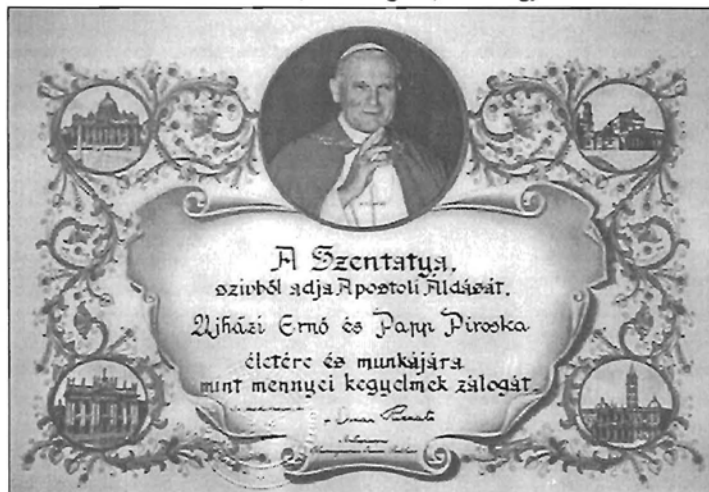
Az NB II-es szezon után rövid szünet következett, majd kezdődött az NB. III-ban az őszi szezon. Az Alföldi Csoportban 11 egyesület labdarugói versenyeznek: Algyő, Békés, Békéscsaba Jamina, Dömsöd, Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza, Martfű, Örkény, Szajol, Szeged, és mi, a Barátság.

Eddigi eredményeink:

November 6-án: Hódmezővásárhely - Gyomaendröd 2:1
12-én: Gyomaendröd - Dömsöd 2:0
19-én: Örkény - Gyomaendröd 3:1
26-án: Békés- Gyomaendröd 3:0

A szezonzáráskor a 11 csapatból álló táblázaton a 9. helyet foglaltuk el.

Márton Gábor

Igy ünnepeltek elődeink - IV Rész Országzászlót avattak Csejten

1938. október 2-án tüneményesen szép hazafias ünnepélyt tartott az Endrőd határában lévő Csejtpusztáé népe. A tanyavilágról csak annyit előljáróban, hogy Csejt a török világ előtt templommal is rendelkező falucska volt. A törökök kiűzése utáni időkben előbb, mint pusztá csatlakozott Endrödhöz, majd a szabadságharc után népes tanyavilág fejlődött rajta.

Elemi iskolája és kaszinója (olaszokör) volt. Egy része Sűrűcsejt, szinte összefüggő utcásort alkotott. Köztük volt Balog Lajos háza, akitnek tanyájához az építőanyagot a megtalált templom fundamentumának téglái szolgálták építőanyagul. A tulajdonos földje egy részét legelőnek használta, mert az 1950-es évek elején is felismerhetőek voltak az egykori sírhalmok.

Kaszinóját az 1920-as években a lakosok adták össze, s munkával, fuvarral is segítettek. A népes tanyavilág közepén a községi elemi iskola mellett „kösziklátat hordtak össze a pusztaság lakói és Lesniczki István tanítójuk irányításával, a kárpátok alakja magasodott ki az alföldi rónaságból. A három méteres magas „hegy” ormán gyönyörű országzászló leng, hirdelve a tanyai magyar nép izzó hazaszeretét.”

Az ünnep reggelén huszonnégy magyarruhás csejti legény vágatott haza Endrödre, hogy díszkíséretet adjon az ünnepségre vonuló előkelőségeknek. A bandérium sorfala között 15 hintón érkezett a vendégsereg. Köztük volt Csernus Mihály apátplébános, Gyökössy Dániel Gyoma község megbízottja, a királyi tanfelügyelő, a főispán, a főszolgabíró, Tüköry József földbirtokos, Kalmár Imre Endrőd bíróját, Harsányi László főjegyző vezetésével Endrőd község előljárósága, a tantesület népes küldöttsége, a társadalmi egyesületek küldöttei. Közel 800-an a helybeli és szomszédos tanyavilág népe.

Az ünnepség tábort misével kezdődött. „Felemelő érzés volt, ahogy a hívek sokasága ajkán felcsendültek a régi magyar vallásos énekek. Mise után egy csodálatosan szép nemzeti zászlót szentelt föl Endrőd főpapja, a zászlóanyát tisztelt betöltő Lesniczki Józsefné Fucsik Magdolna tanítónő lelkes beszédében méltatta az országzászló iránti tiszteletet. A fiatalok és idősek, férfiak és nők tettek közös fogadalmat a zászlóra. A vendég szónokok ékes szavakkal méltatták Csejt népének hazaszeretét, példamutató tetteit.

Szavaltatok és énekszámok tették változatosabbá az ünnepet.

A műsor után közeled volt, melyen háromszázan vettek részt.

A felemelő esemény megszületését is megismerhette a sokaság:

„Egy történelemóra lelkes hangulatában határozta el, hogy országzászlót létesítsenek az iskola kertjében, mely hirdetni fogja a magyar élniakarást, a haza feltámadásába vetett hitet, és a tanyák népének forró hazaszeretét.” Aztán szélesült a kör. Érkezett a sok önzetlen segítség a hazafias vállalkozáshoz. Az Ivánfenei Ármentesítő Társulat költséget adott az alapozáshoz, vállalták az összes földmunka és fuvar ingyenes elvégzését. A felkért zászlóanyát a zászló elkészítését vállalta. A Kaszinó jelentős összeget adott támogatásaként. Ajándékoztak egy márványtáblát, melyen Magyarország bejelölt csonka határai közt aranybetűs felirat: NEM! NEM! SOHA!

Varjú Fülöp a „dombszögös” 50 liter ó-bort adott a vacsorához. Grósz Sándor kereskedő kimunkált zászlórúddal segített. Hegedűs Miklós jó nevű kovács és lelkes dalárdista a vasgondot oldotta meg.

Az este közeledtével gyertyák mezeje világította meg a langyos szél lobogtatta országzászlót. A hangulat az este érkezéttel nőtt. A tánc és a nótázás sűrűsödött. A vacsora széles jókedvében vidám és komoly pohárköszöntők hangzottak.

A vendégek búcsúztatása is sokáig tartott. Repültek a köszönetek, a jókívánságok.

Reggel lett, mire véget ért az ünnep. A felkelő nap arany sugarakat szórt a virággal betakart országzászlóra.

Csejti tanítóskodásom idején ott tartottuk az ünnepélyeket. A második világháború után, 1949-ben a község vezetőinek szemében szálka volt a NEM! NEM! SOHA! felirat és intézkedtek, hogy tüntessék el. A kidomborított márványtábla visszaján új felirat jelent meg: Ötágú csillag aljára került. - Sose hull le a vörös csillag!

Azután megszűnt az iskola. Elbontották. Eltűntek a tanyák is. Már csak az öregek emlékezetében él és a kifakult fényképek tanúskodnak arról, hogy valaha nekünk is volt „Három hegyünk”. Mátra, Tátra, Fátra.

Most ismét olyan néptelen világ van Csejten, amelyet honfoglaló őseink láthattak 1.100 évnek előtte.

Márton Gábor

Kihívás, útkeresés, együttműködés

Ezzel a címmel Regionális Konferenciára hívta meg a Fidelitas Szarvasi Szervezete, Szarvas Város Önkormányzata, és a Körösvölgye Eurorégió Településeinek Szövetsége a térség civil szervezeteinek képviselőit. A konferenciára a Tessedik Sámuel Főiskolán került sor október 4-én. Babák Mihály polgármester, országgyűlési képviselő, és Dr. Patay István, a főiskola rektora köszöntötték a résztvevőket. Ezt követően Tóth Árpád kormányfőtanácsadó nyitotta meg a plenáris ülést. Elmondta, hogy mintegy hatvan ezer bejegyzett civil szervezet működik hazánkban. Biztosította hallgatóságát arról, hogy a kormány nagyon is érzékeny a régió gondjaira, mindennapos törekvéseire, sőt, messzemenően elismeri a civil szervezetek hatékonyságát, mivel azok probléma feltárása és megoldása lényegesen gyorsabb, mint az állami, vagy kormány szinten, figyelembe véve annak bürokrácia útvesztőit. A kormányval való kapcsolattartás könnyítése érdekében lenne szükség arra, hogy „erősszervezetekbe” tömörüljenek a különböző érdekvédelmi embereket összefogó közösségek. Az információáramlás felgyorsulására a kormány, és a civil szervezetek között szükség van, ennek külön aktualitást adnak az Európai Unió csatlakozás kihívásai. A csatlakozás nemcsak jogokat, és előnyöket biztosít majd, hanem szigorú elvárásokat is támaszt, melyekkel az állampolgárok nagy többsége ma még nincs tisztában. Elmondta még a kormányfőtanácsos úr, hogy 1998-ban a Parlamentben létrejött a Civil Szervezetek Főosztálya. Civil menedzserképzés indult az ELTE-n. A képzés teljes anyagát minden felsőoktatási intézmény is átveheti. A plenáris ülést követően a résztvevők három szekció ülés között választhattak:

Az egyház és civilszervezetek együttműködésének lehetőségei címmel Dr. Kelemen Péter evangélikus lelkész tartott előadást. Erről Vaszkó Sándorné az „Élet Másokért” Katolikus Családok Egyesületének képviselője számolt be:

„Az előadó ismertette a lehetséges szervezeti formákat s ezek illeszkedését a magyar jogrendszerbe. Ezeknek ma már törvényadta előírásai vannak, melyek jól körülhatárolják a működés feltételeit. De szabályozzák a non profit szervezetek, a közhasznú és kiemelten közhasznú egyesületek jogait és kötelelességeit egyaránt”.

Kihívások a családszolgálatban című szekcióülésen jómagam is részt vettem. A téma előadója Szurominé Bánfi Éva volt, aki a Családszolgálati és Gondozási Központ munkatársa. Elmondta, hogy az ENSZ Nemzetközi Egyezménye értelmében alkotta meg törvényeit az Országgyűlés, de rámutatott arra, hogy mind a gyermekek szükségleteinek és jogainak védelme, mind a többi szociális ellátásra szoruló emberekért érzett felelősség elsősorban az önkormányzatok kötelessége.

Együttműködés az ifjúságvédelemben címmel tartott szekcióülésen Kovács Szilvia védőnő volt az előadója. Dr. Giricz Katalin közgazdász erről a következőkben számolt be olvasóinknak:

„A védőnő, aki Szarvas városban az iskolák és az Ifjúságvédelmi Központ együttműködésén dolgozik, elmondta, hogy az egészségvédelem, egészségnevelés területén számottevő eredményeket mutathatnak fel, mivel e munkába az orvostanhallgatók is közreműködnek. A hátrányos helyzetű fiatalok tekintetében – akiknél a probléma hátterében gyakran a családi körülmények állnak – sokkal szorosabb együttműködésre lenne szükség a pedagógusok és az egészségügyi dolgozók között.”

Az újra plenáris üléssé alakult konferencián a szekcióülések vezetői röviden beszámoltak munkájukról. A konferencia csupán megnyitója volt egy tanácskozás sorozatnak, melyekről a továbbiakban lapunk későbbi számaiban tájékoztatást nyújtunk.

Marsiné Giricz Erzsébet.

RECEPT AZ ÉLET BAJAIRA

NE MONDJ EL MINDENT, AMIT TUDSZ,
NE ÍTÉLJ MEQ MINDENT, AMIT LÁTSZ,
NE HIQYJ EL MINDENT, AMIT HALLASZ.

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Civil Európa, Civil Magyarország

Partnerség az európai integrációért címmel hirdették és rendezték meg a már hagyományosan számító rendezvénysorozatokat, ahol a hazai és külföldi civil szervezetek képviselői és szakértői találkoztak. A rendezvény központi gondolata egy valamennyire érintő kérdés, az európai integráció volt.

A nemzetközi konferencia nyitó plenáris ülésére a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében került sor. A terv szerint a résztvevőket Dr. Mádl Ferenc, a Magyar Köztársaság elnöke köszöntötte volna, aki más elfoglaltsága miatt levélben küldte el üdvözlését. Az elnöki köszöntőből néhány gondolat:

... Az új évezred küszöbén, Európa polgárait szellemi és földrajzi értelemben egyaránt átmeneti helyzetben vagyunk. Olyan súlyos kihívásokkal kell szembenéznünk, mint a tőke szavatát érvényesítő globalizáció, a hagyományos nemzet-minőség és állami szerepvállalás megkérdőjeleződése, a közösségi tudatok és felelősségtudatok ellenében ható, radikális individualizmus. ... Ma az államok, régiók különböző kultúráinak, és különböző embermódjainak „kiegyezéséért folytatott harca” az új közösségtudatokért, mítoszokért, értékekért, rítusokért vívott csaták jellemzik az életünket. **A harc tehát magunk és együttlünk új minőségéért folyik.** ... Bizvási jelenthetem ki, hogy a civil szféra lehet az új közösségek megformálásának, az új szerepek felismertetésének, a közérdeket leginkább megtestesítő mítoszok, értékek, rítusok elfogadtatásának és alkalmazásának legfőbb színtere. **Erejként tudatában, hiszen a civil társadalom a hatalommal bíró fórumok sokasága is.** ... Hitem szerint a civil közösségeknek hatalmi erejüket a közösségalkotásra, a közösségi érdekek érvényesítésére kell összpontosítaniuk. **A polgárok közéleti öntevékenységének végső célja pedig a közbéke és a közzój kell legyen.** A társadalom: a civil polgárok maguk – a civil szervezetek képviselétét gyakorolva – ilyen felelősségük tudatában éljenek az Önök ruházott hatalmaikkal. Ebben a reményben kívánok Önöknek sok sikert tanácskozásuk sikeres lebonyolításához, az itt megszületett tapasztalataik érvényesüléséhez és elhatározásaik megvalósulásához.” (Mádl Ferenc a Magyar Köztársaság elnöke)

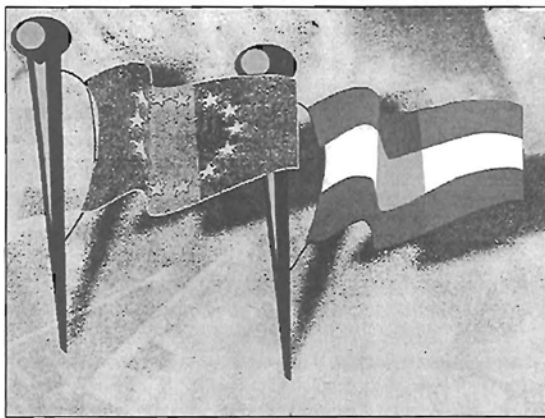
3 napon át folyt a tanácskozás hazai és nemzetközi szakértők közreműködésével, foglalkoztatáspolitikáról, oktatásról, az önkormányzatok és a civil szervezetek partneri viszonyáról, az európai-ság, és globalitás kérdéseiről. A magyar civil szervezetek helyzetét áttekintő szekcióban felszólalók egybehangzó véleménye szerint a szektor alulfinanszírozott, jobb esetben pályázatok révén programról-programra „élnek.” Sajnos a civil szféra sokkal jobban tagolt, mint kellene, sokkal nagyobb egységekre és párbeszédre lenne szükség, hogy jobban érvényesülhessen az az érték, amit a civil szféra képvisel. **A felszólalók a jogi és pénzügyi szabályozás megteremtését is egybehangzóan sürgették.** A Miniszterelnöki Hivatal civil kapcsolatok főosztályvezetője – Várszegi Dóra - válaszában hangsúlyozta, hogy a civilstratégia kialakításában az uniós tapasztalatokra nagymértékben kívánunk támaszkodni, továbbá jövőre bevezetésre kerül egy olyan informatikai rendszer, ami átláthatóvá teszi a civilszervezeteknek szánt pénzek mozgását az egyes tárcákon belül.

Az előadások során több előadó is kitért az Európai Bizottság éves jelentésére, amely „Magyarország előrehaladásáról a tagság felé” címmel, mintegy 80 oldalon ad átfogó értékelést. Az Uniós jelentés egyértelműen pozitív. **Nagy figyelmet kell fordítani a jövőben arra, hogy a helyi és országos sajtók az Unióval kapcsolatos ismeretekkel a lakosságnak minél szélesebb rétegét megismertessék, hisz a lakosságnak is fel kell készülnie a bővítésre.**

Hasonló dilemma előtt áll Magyarország, mint 1000 évvel ezelőtt. Kérdés, hogy hogyan kapcsolódjunk be ma már nemcsak az európai, hanem a globalizálódó világba úgy, hogy megőrizzessük identitásunkat. A csatlakozás egyik legfontosabb kérdése, hogy milyen pozícióit tudunk elfoglalni, hiszen az egész világgal kell versenyeznünk. A magyar összefogás fontossága hangsúlyos téma, amelyben kulcs szerep vár a nonprofit szervezetekre.

Arra a ki nem mondott kérdésre, hogy miért is fontos ez a csatlakozás nekünk, röviden azt lehet válaszolni, hogy így kerülhetünk be ismét Európa vérkeringésébe, és így válhatnak elérhetővé mindazok az előnyök, és lehetőségek, - béke, stabilitás, és jólét – amelyeket az Európai Unió kínál. Az uniós tagság visszafordíthatatlanná teszi a demokratikus és gazdasági reformokat. A csatlakozás után Magyarország is igénybe veheti azokat az alapokat, melyek például Írország, és Portugália stabilitását eredményezték. Az Európai Unió polgárának joga van ahhoz, hogy bármely tagországba utazzon, ott dolgozzon, tanuljon, vagy éljen. Ez tartalmazza azt a jogot is, hogy vállalkozásba kezdjen bármely tagország területén, ott jogosult a társadalombiztosítási juttatásokra, s ez vonatkozik családjára is. Az európai uniós tagság kiegészíti, de nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot. A csatlakozást megelőző időszakban Magyarország már részt vehet számos közösségi programban, mint például a Socrates, a Leonardo da Vinci, a Fiatalkor Európaéért és a Kultúra 2000 program. Ezek az igen sikeres projektek lehetővé teszik, hogy a magyar polgárok is bekapcsolódjanak az EU tagországokkal kialakított képzési, oktatási, és kulturális cseréprogramokba. Mint ismeretes, hazánk 1994 március 31.-én nyújtotta be uniós tagsági kérelmét. Az Európai Bizottság 1999. decemberében a Helsinki Csúcson további 6 tagjelölt országgal – Románia, Szlovákia, Bulgária, Lettország, Litvánia, Mál-

ta – a csatlakozási tárgyalások megkezdődtek. A csatlakozás pontos dátuma nem ismeret A csatlakozni kívánt országnak teljesíteni kell a csatlakozási kritériumokat, de az Európai Unió intézményeinek reformjára is szükség van az új országok befogadásához. Hogy mik ezek az un. kritériumok? A jelölt országoknak is létre kell hozniuk azokat a stabil intézményeket, amelyek garantálják a demokráciát, jogállamiságot, az emberi jogokat, a kisebbségek tiszteletét és védelmét. Be kell rendezkedni a működő piacgazdaságra, a kielevezett versenyhelyzetekre, közös jogi szabályozásra. Az európai Bizottság 1997 júliusában közreadott egy dokumentumcsomagot, az AGENDA 2000-et amely tartalmazza a jövőre vonatkozó stratégiai elképzeléseket 3 főfejezetben. A fő politikai célkitűzések jövőbeni alakulása, pl. a közös mezőgazdasági politika, a Strukturális alapok, az EU pénzügyi perspektívái a 2000-2006-os időszakra, a Bizottság véleménye a társult országok tagsági kérelmeit illetően. A Bizottság évente az Országjelentésben értékeli az előrehaladást. A csatlakozást megelőző stratégiának 2 fő célkitűzése van: a közösségi programokban való részvételen keresztül megismertetni a jelölt országokat az Unió politikájával, és eljárásaival (pl., Socrates, Leonardo da Vinci), a Csatlakozási Partnerség keretében együttműködni az országokkal a tagság elérése érdekében. A partnerségi programokat autós térképhez szokták hasonlítani, amelyben meghatározzák a követendő utakat, és felhívják a figyelmet a veszélyes területekre, amelyeket rendezni kell, mielőtt az adott ország tovább haladna. Így hazánk esetében a prioritások többek között tartalmazzák az egészségügyi rendszer reformját, a korrupció elleni küzdelmet, a hatékony határellenőrzés kiépítését, a Phare program végrehajtásához szükséges intézményi és adminisztratív kapacitások megerősítését, a romák diszkriminációjára elleni intézkedések megvalósítását, valamint a környezetvédelmi szabványok honosítását. Természetesen ezekhez a feladatokhoz nagyon sok pénzre van szükség. Az EU 1990 óta segít a Phare program, az ISPA, és a SAPARD program keretében. Az évente nyújtott támogatásunk 200 millió euró, (51 milliárd forint) lesz. Érthető módon minden gondolkodó emberben elő jönnek olyan kételyek és félelmek is, hogy az integráció nem vezet – e a szuverenitás, a nemzeti identitás elvesztéséhez. Nem válnak-e még jobban sebezhetővé az egységes piaci versenyben? Az uniós tapasztalatok, a valóság nem igazolja ezeket a félelmeket, a szélesebb integráció képes tömöríté-

ni a tagországok érdekeit, amelyek súlya így megnő a nemzetközi szervezetekben. A piaci verseny szerkezetátalakításhoz vezet, ami rövidtávon valóban okozhat azoknak problémát, akik a régi rendszerben védelmet élveztek. Gunnar Lassinanti előadó (Svédország) elmondta, hogy alig egy hónap múlva Svédország lesz az Unió soros elnöke. Svédország vallja, hogy a bővítés a béke, biztonság és demokrácia, a szociál piacgazdaság (ami szélesebb körű foglalkoztatást is jelent) célját szolgálja, ezért támogatja a mielőbbi csatlakozást. Országai politikai áttörést szeretne, aminek több feltétele van, mint például a demokratikus pluralista kormányzati rendszer, a piacgazdaság, a kötelezettségek, valamint a költségvetési fegyelem javítása, az élelmiszerbiztonság, a környezetvédelmi beruházások támogatása, stb.

Az Európai Uniónak ma 15 tagállama van, teljes népessége 370 millió, székhelye Brüsszel.

Zászlaja két alapú, 12 csillagos, ami Európa népeit jelentő csillagok, az egység jeleként kört alkotnak. az óraszámjainak megfelelő elrendezésben. A 12 csillag nem fog növekedni a bővüléssel, mert a 12-es szám a tökéletesség és a teljesség szimbóluma. Minden tagország megőrzi saját zászlaját. Az európai himnusz: Beethoven IX. szimfóniájából a 4. tétel bevezetője, szövege nincs. Minden tagország megőrzi saját nemzeti himnuszát. Az egységes valuta neve: euró. Minden országban május 9-én ünneplik az Európa Napot, annak emlékére, hogy Robert Schumann francia külügyminiszter 1950. május 9-én javasolta, hogy az európai népek összefogására van szükség.

Az uniós csatlakozás hazánk egy történelmi esély, és a hivatalos felmérések szerint jelenleg a magyar lakosságnak 68%-a ért egyet a csatlakozással.

Megtudtuk mindezeket ott, ahol 550 civil találkozott, 2000. november 17-19-ig Budapesten. A rendezvény résztvevői köre igen reprezentatív mondható: közel 100 külföldi, Európa számos országából jöttek. A nemzetközi civil ernyőszervezetek képviselői, a szomszédos országok magyar szervezetei, a hazai résztvevők közül több mint fele vidékről érkezett a „Civil Európa, Civil Magyarország” című nemzetközi konferenciára.

Tudósítást készítette:
Császárné Gyuricza Éva

December 23-án Hunyán templomszentelés

November 8-án meghoztam Örbottyánból személyi autóval a két újjáöntött harangot.

A nagyobbik 124 kg súlyú. Az egyik oldalán Szent László király látható, „Szent László király, könyörögj érettünk” felirattal. A másik oldalán: „Az 1999. évi hunyai templom égésekor elpusztult Szt. László harangot újraöntette Szilágyi István és felesége Mengyán Piroska Gombos Lajos harangöntő mesterrel az Úr 2000-ik évében Örbottyánban.”

A kisebbik 34 kg. Mivel a régi kis harang védőszentje nem kideríthető, ezért a tűzvészre emlékezve Flórián harang lett. Az egyik oldalán Szent Flórián képe látható, „Szent Flórián, könyörögj érettünk!” felirattal. A másik oldalán: „1999. júniusi tűzvészben elpusztult harangok emlékére újraöntve Gombos Lajos harangöntő mester által Örbottyánban 2000. évben. Öntötte: Kiszely Imre és családja”.

A tervek szerint november 30-ra volt kitűzve átadási határidőnek, de kis időcsúszásban vagyunk. A kivitelező szerint december 18-án átadásra készül. Ennyi csúszás nem tragédia, így is rekordidő alatt – fél év - készül el az új templom. Hálásak vagyunk Istennek az építkezésre kedvező időjárásért. A munka jól halad. Cserepezés, festés, betonozás, villany és fűtésszerelés. Készül a Szent László és Szent Antal szobor, az oltár, padok, keresztlő kút, és a többi fontos kellékek. Nagyon sokan dolgoznak

A Mária ikonképről, melyet októberben hoztam Lengyelországból.

A lengyelországi csestochowai Jasna Góra legnagyobb kincse Szűz Mária csodatevő kegyképe. A csestochowai képet kezdettől fogva csodák

övezték, melyek híressé tették a kegyhelyet, és tömegesen vonzották ide a zarándokokat az egész országból és Európából.

A hívek által a Szűzanya közbenjárására itt elnyert kegyelmek bizonyítékai a különböző fogadalmi ajándékok, magának a kegyhelynek dinamikus fejlődése, valamint a szüntelenül növekvő zarándokmozgalom. Hangsúlyoznunk kell, hogy Jasna Góran, a világ szinte valamennyi Mária kegyhelyével ellentétben, soha nem jegyeztek fel semmilyen Mária-jelenést. Az az erőforrás, mely a zarándokok egyre nagyobb tömegét ide vonzza - a csodatevő kegykép. Nélküle Jasna Góra nem lenne más, mint épületek, emlékek, művészeti alkotások gyűjteménye, lehet hogy gyönyörű és gazdag, de holt múzeum.

A kép alapja egy 122,2 x 82,2 x 3,5 cm nagyságú fatábla. A festmény Szűz Máriát ábrázolja álló alakban, karján a gyermek Jézussal. Mária szembe fordul a nézővel, ami különösen kiemeli arca meghatározó voltát. A Gyermekek arca is felénk irányul, bár tekintete nem állapodik meg a nézőn. Mindkét arc elmélyülést, szinte

egy bizonyos távollétet és komolyságot tükröz. A Szűz arca jobboldalán két párhuzamos vágás látható, melyeket az orr vonalában egy har-

Gyermek Jézussal, Aki Isten Fia és az Ő Fia. Ebben az értelemben a kegykép egy bibliai valóságot jelenít meg, elmélkedésre készítet, és imára indít.

A hagyomány szerint a Szűzanya képét Szt. Lukács evangélista festette annak az asztalnak a lapjára, melynél a Szent Család két párhuzamos vágás látható, melyeket az orr vonalában egy har-

napolyba vitette és egy ottani templomban helyezte el. Hat évszázad múltán a császári seregyakornak szolgált rutén Lew herceget hat vágás annyira elbűvölte a kép szépsége, találatos, hogy elhatározta, mindenáron melyek megszerzi azt, és hazájába viteti. A herceg kitarató kéréseinek engedve a császár végül neki ajánlotta, a csodatevő kegyképet, melyet ettől kezdve Ruténföldön - gyengébb- tisztelettel híveik.

A Nagy Kázmér és Nagy Lajos által vezetett ruténföldi hadjáratok idején a képet Beiz várában rejtették el. 1382-ben itt talált rá Opoli Ulászló herceg. Az ellenséggel felett aratott csodás győzelem után a herceg csodával vitte a képet Csestochowába, ahol a pálosok oltalmára bízta.

1430 Húsvétján, április 14-én egy cseh, morva és szilézi rablók-ból álló banda támadta meg a kőlostort. Miután betörték a Szűzanya kápolnájába, levették az oltárról a kegyképet, megfosztották értékes díszzeitől és kardjakkal több vágást ejtettek a Madonna arcán. Ezt követően a képet a földre dobták, minek következtében az ikon deszkája 3 részre tört.

A kép restaurálására Jagelló Ulászló lengyel király krakkói udvarában került sor.

Iványi László plébános

ÉPFE

**Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató
Betéti Társaság vállalja:**

Közületi – vállalkozói és magán megrendelőinek

ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI

munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézésel,
tervezéstől a kulcsátadásig.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659 vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd, Juhász Gyula utca 34/1.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Emlékműavatás Temesváron

Temesváron a volt hadifogolytábor területén a második világháborús hadifogolytábor áldozatainak tiszteletére készült emlékmű avatására került sor. Az avatóünnepségen részt vett a Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség és a Temesvári I. Önkéntes Magyar Hadosztály tagjainak küldöttsége. A felszentelésen és avatáson a román fegyveres erőket a szárazföldi, illetve a légerő-parancsnokság, a határrendőrség és a csendőrség egy-egy szakasza képviselte. Az emlékművön magyar-román, német és szerb nyelven elhelyezett emléktáblán ez áll:

A Temesvári Hadifogolytábor áldozatainak emlékére
1941 – 1945

A hírhez megjegyezzük, hogy Gyomaendrődön is többen voltak tagjai a temesvári I. Önkéntes Magyar Hadosztálynak, a 145 túlélő között volt Varjú István is.

Az örömhírben „öröm”, hogy ezzel a valóban tiszteletre méltó eseménnyel még nem oldódott meg a hadifogolytábor melletti területen elföldelt 8-10.000 egykori hadifogoly méltó temetése.

A gyulafehérvári főegyházmegyei zsinat margójára

Kedves olvasóink!

Rovatunk új színfoltjaként ezúttal testvérvárosunkból, Nagyenyedről, Bajusz Tünde írását mutatjuk be. Reméljük az Ő írását is olyan érdeklődéssel olvassák majd, mint az erdélyi hírek eddig megjelent tudósításait.

Négy éve annak, hogy Dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek meghirdette a főegyházmegyei zsinatot. Az évek során a papok és hívek jelentős része aktívan és eredményesen bekapcsolódott a zsinati munkába. A plébániákban megtartott kiscsoportos beszélgetéseken elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalták, majd ezek alapján elkészültek a munkadokumentumok, melyeket szeptember 24-29-e között tárgyalta meg a 74 pap és 34 világi krisztushívő.

A zsinat mottója: „Azért jöttem, hogy életük legyen, és bőségben legyen” (Jn 10,10) A zsinat, így a mai egyház feladata és kötelessége a megújulás. Most, hogy a kommunista diktatúra megbukott, ebben az átmeneti időben fel kell ismernünk az idők jeleit, harcolnunk kell a tétlenség, a szekularizmus, a szabadosság, az anyagiak hajszolása ellen. „Felszabadult” országunkban a 90-es évek elején megindult az információáradat is, mely egyre több új problémát vet fel, újabb kihívások észlelhetőek. Ezért az élet minden területét érintő dologban (oktatás, nevelés, pasztoráció, sajtó stb.) döntenünk kell, s megalapozni a magunk és az utánunk következő nemzedékek jövőjét. (Például egyik problémánk az, hogy Enyeden, s általában az ország minden területén csökkenően van a gyermeklétszám, a lakosság pedig kiöregedik. Városunkban 300 katolikus él, melynek több mint a fele 55 éven felüli. Hittanos gyerek az

iskolában csak 22 fő, s az utóbbi 10 évben évente 1-2 gyermeket keresztelnek. Idén még egy keresztelés sem volt!) A felnőttek és gyermekek hitoktatása egyaránt fontos.

A nyitó szentmisére és a vespérasra 24-én vasárnap este került sor a csíksomlyói kegytemplomban, melyben Dr. Jakubinyi György érsek mondott beszédet. A zsinati munkálatok a csíksomlyói Jakab Antal házban illetve a csíkszeredai Márton Aron gimnáziumban zajlottak. A legidőszerűbbnek és legsürgetőbbnek számító témák voltak:

- A nemzetiségek lelkipásztori szolgálata
- Tömegtájékoztató
- Szociális és karitatív tevékenység
- Szórványpasztoráció
- Világi hírek a harmadik évezred küszöbén
- Ifjúság
- Hivatásgondozás és papképzés
- Lelkiségi mozgalmak
- Krisztusi közösség
- Katekézis
- Evangelizáció
- Katolikus oktatás, nevelés
- Anyagiak az egyház szolgálatában
- Az ökumenikus törekvések elvi alapjai
- Erdélyi sajátosságok
- Liturgia és szentségi élet
- Szerzetesi közösségek
- Házánys helyzetű testvéreink szolgálata
- Jelenlét a társadalomban
- A megújuló papi élet
- Főegyházmegyei közigazgatás
- Keresztény család

Enyedről Dr. Csávossy György és jó magam voltunk jelen a zsinati munkálatokon, - mindketten a tömegtájékoztató munkacsoportjának tagjaiként. (A

sajtóról szóló munkadokumentum az egyházi sajtókonceptió hiányát tartalmazta, az Internet használat és az egyházi tudósító hálózat létrehozását és terjesztését javasolja.) Minden dokumentum tartalmazta a hívek óháját, javaslatait.

A kissé zsúfolt és fárasztó munkanapokat (hiszen 5-6 dokumentumot tárgyaltunk meg egy nap, kettőt pedig teljesen újra kellett írni) az esténként tartott kulturális programok oldották fel. Első este orgonakoncertet hallhattunk Magyar Zita (orgona) és Pálffy Kinga (cselló) előadásában. Volt még fotókiállítás, videofilm vetítés a különböző lelkiségekről és a csíksomlyói ferencesekről, de nem utolsósorban szeretném megemlíteni az Árvácskák által előadott zenés összeállítást. Mint megtudtam, az árva gyermekekből álló együttes két éve kezdte meg munkáját, kb. 50 tagot számlál. A gyermekek zöme valamilyen hangszeren játszik (mandolin, furulya, orgona, gitár, dob stb.) és van karmester is! Gyönyörű, lelket melegengető, karizmatikus dalokat adtak elő oly meghatóan, hogy a jelenlévő zsinati atyák és hívek többször is visszatapsolták a tehetséges gyermekeket.

A megszavazott dokumentumokat a zsinat záró szentmiséjén, a Szent Mihály napi gyulafehérvári búcsún adta át Dr. Cziráj Árpád kanonok, érseki helynök Dr. Jakubinyi György érsek úrnak. Ezek a dokumentumok könyv alakban is meg fognak jelenni s eljutnak minden plébániára.

Mivel a megújulás hosszú folyamat, úgy véljük, a zsinat nem fejeződhetett be, fontos hogy megéljük Krisztus tanításait itt és most, az idők jeleire és korunk kihívásaira válaszolva.

Bajusz Tünde
Nagyenyed

Jogi tanácsadás

Végintézkedésen alapuló öröklés

A végrendelet

Végrendelkezni csak személyesen lehet.

A végrendeletnek több fajtáját is ismerjük, lehet végrendelkezni közvégrendelettel, vagyis írásbeli magánvégrendelettel, illetve szóbeli végrendelkezéssel, azonban ez utóbbinak csak a törvény által külön meghatározott esetekben van helye.

Az a személy, aki korlátozottan cselekvőképes, csak közvégrendeletet tehet. Végrendelete érvényességéhez sem a törvényes képviselő, sem a gyámhatóság jóváhagyása nem szükséges.

Aki vak, írástudatlan, továbbá, az, aki olvasásra, vagy nevének aláírására képtelen állapotban van, írásbeli magánrendeletet nem tehet.

A cselekvőképtelen személyek végintézkedést-végrendeletet, öröklési, vagy halálesetére szóló ajándékozási szerződést -nem köthetnek.

Közvégrendelet

Közvégrendeletet közjegyző, vagy bíróság előtt lehet tenni. Nem lehet érvényes közvégrendeletet tenni olyan személy előtt, aki a végrendelezőnek, vagy a végrendelező házastársának hozzátartozója, gyámja, vagy gondnoka.

Írásbeli magán végrendelet

Írásbeli magán végrendeletet csak olyan nyelven lehet érvényesen tenni, amelyet a végrendelező ért, és amelyen írni, illetőleg olvasni tud.

Az írásbeli magán végrendeletet, a végrendelező maga írhatja, akár mással is írathatja. Meg kell jegyezni, hogy a gépirás akkor sem számít saját írásnak, ha magától a végrendelezőtől származik. Az a végrendelet, amely gyorsírással, vagy a közönséges írástól eltérő egyéb írással készült, érvénytelen.

Az írásbeli magán végrendelet akkor érvényes, ha abból kitűnik, hogy az, végrendeletnek minősül, a keltének helye, és ideje megállapítható, továbbá, ha a végrendelező azt elejétől végig maga írja alá, vagy két tanú együttes jelenlétében aláírja, illetőleg ha azt már aláírta, az aláírást két tanú előtt a magáénak ismeri el és a végrendeletet mindkét esetben a tanúk is

–ennek feltüntetésével- aláírják. A több lapból álló írásbeli magán végrendelet csak akkor érvényes, ha minden lapja folyamatos sorszámozással, továbbá a végrendelező – a végrendelet érvényességéhez tanú is kell – és mindkét tanú aláírásával el van látva.

Az írásbeli magánvégrendelet érvényességének nem feltétele, hogy a tanúk a végrendelet tartalmát ismerjék, elegendő, hogy arról tudjanak, hogy végrendelet közzétételénél működtek közre.

Érvénytelen az írásbeli magánvégrendelet, ha a tanú a végrendelező személy azonosságát nem tudja tanúsítani, kiskorú, vagy cselekvőképeséget érintő gondnokság alatt áll, illetőleg írástudatlan.

Az írásbeli magánvégrendelet tanúja, vagy más közreműködő személy, illetőleg ezek hozzátartozójára szóló juttatás érvénytelen, kivéve, ha a végrendeletnek ezt a részét az örökösök saját kezűleg írta, és alá is írta.

Ági öröklés

Amennyiben nem az örökösök leszármazója a törvényes örökös, az örökösök valamelyik felmenőjétől öröklés, vagy ingyenes juttatás útján hárult vagyontárgy, ági öröklés alá esik.

Ági öröklésnek van helye testvértől, vagy annak leszármazójától örökölt, vagy ingyenesen szerzett vagyontárgyra is, ha a vagyontárgyak a testvér, vagy a testvér leszármazója az örökösökkel közös felmenőtől örökölte, vagy ingyenesen kapta. A vagyontárgy ági jellegét annak kell bizonyítania, aki ily módon örökölni akar.

Az ági öröklés szabályai nem terjednek ki arra az ági vagyontárgyra, amely már az örökösök halálakor nincs meg, illetőleg a vagyontárgy helyébe lépett, vagy az ági vagyontárgy értékén vásárolt vagyontárgyra, illetőleg a szokásos mértékű ajándéokra.

Az örökösök halálakor meg nem lévő vagyontárgy pótlásának, vagy értéke megtérítésének nincs helye.

Az ági vagyontárgyat természetben kell kiadni, ha a természetben való kiadás célszerűtlennek mutatkozik, a bíróság elrendelheti a vagyontárgy értékének pénzbeli kiegyenlítését.

Özvegyi jog

Az örökösök házastársa örökli mindannak a vagyontárgyat a hasznélvezetét, amelyet egyébként nem örököl (miután vannak törvényes örökösök), ezt nevezzük özvegyi jognak.

Az úgynevezett özvegyi hasznélvezeti jog megszűnik abban az esetben, ha az özvegy új házasságot köt. Az özvegyi jog korlátozását csak a leszármazók kérhetik. A korlátozás kérésének bármikor helye van, azonban az csak olyan mértékű lehet, hogy a korlátozott hasznélvezet a házastárs vég-szükségeit biztosítsa, figyelembe véve az általa örökölt vagyontárgyakat, valamint saját vagyonát és munkájának eredményét is.

Öröklés örökbefogadás esetén

Az örökbefogadott (az örökbefogadás időtartama alatt) az örökbefogadó vérszerinti leszármazójaként örököl. Az örökbefogadás nem érinti az örökbefogadott törvényes öröklési jogát vérszerinti rokonai után, azok után is örököl. Az örökbefogadott után, ha az örökbefogadás az örökbefogadó életében nem szűnt meg, leszármazó és házastárs hiányában az örökbefogadó, illetve annak rokonai örökölnék. Amennyiben az örökbefogadott után sem az örökbefogadó, sem a rokonai nem örökölnék, törvényes örökösök az örökbefogadott vérszerinti rokonai.

Ugrinné Dr. Katona Klára

Új német kárptólási törvény

Az augusztus 12.-én Németországban hivatalosan közzétett új német kárptólási törvény értelmében mindazok benyújthatják most kárptólási igényüket, akik a náciizmus időszakában **kényszermunkásként** dolgoztak Németországban, vagy az általa elfoglalt területen és a jelen kárptólási alap létrehozásának időpontjában, azaz 1999. február 16.-án életben voltak. Ha a jogosult igénylő 1999. február 15. után halálozott el, akkor házastársa, illetve gyermekei jogosultak a kárptólási igény benyújtására. **A német törvény értelmében hadifoglyok nem jogosultak erre a kárptólásra.**

Ha Ön 1999. február 16.-án magyarországi állandó lakcímmel rendelkezett, nem zsidó származású, és a II. világháború idején kényszermunkásként dolgozott Németországban, vagy az általa elfoglalt területen, kérjük, minél előbb jelentkezzen telefonon, az IOM- Nemzetközi Migrációs Szervezet budapesti képviseletén, munkanapokon 10és 14 óra között, vagy levélben értesítse irodánkat, hogy kárptólási igényét nyilvántartásba vehessük.

Budapest, 1065 Révay utca 12 Telefon 06-1-269-0324, Fax: 60-1-374-0532

E-mail: iombudapes@iom.int

Az IOM - Nemzetközi Migrációs szervezet - díjmentesen foglalkozik kárptólási kérelmével. Az erre jogosult személyek 15ezer német márkáig terjedő kárptólásban részesülhetnek.

A kérvények benyújtásának határideje: 2001. aug. 11.

Kérjük, ne küldjön eredeti dokumentumokat! Az IOM - Nemzetközi Migrációs Szervezet - tájékoztatni fogja Önt, a kárptólás folyamatáról.

Ha Ön zsidó származású, kérjük, keresse fel a Clamis Conference budapesti irodáját, (Budapest, 1062 Lendvay utca 17-19. Tel. 06 1 374-3078)

Az IOM - Nemzetközi Migrációs Szervezet - felelős mindazon nem zsidó származású kényszermunkások kárptólási igényért, akik nem a Belorusz Köztársaságban, Csehországban, Észtországban, Lettországban, Litvániaiban, Moldáviában, Lengyelországban, Oroszországban, Ukrajnában vagy valamely más volt szovjet tagköztársaság államában élnek. Ha Ön 1999. február 16.-án ezen országok valamelyikében élt, kérjük, lépjen kapcsolatba az Önhöz legközelebb eső Megbékélési Alapítvány (Reconciliation Foundation) irodával.

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

Az Endródi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 2000 évi beszámolója

Alapítványunk immár harmadik éve vállalta az egyházi temetők karbantartását. Örömmel látjuk, hogy többen őszinte kegyelettel ápolják szeretteik sírját. Ehhez kíván alapítványunk segítséget nyújtani.

Sok-sok nehézséget legyőzve ismét sikerült Halottak Napjára méltó körülményeket teremteni a temetői megemlékezésekhez. Köszönet illeti ezért:

- Iványi Sándor bátyánkat, aki szakszerűen irányította csapata munkáját, karbantartotta, és javította a meghibásodott eszközöket,
- a négy fős csapat becsületes igyekezetét,
- a Munkaügyi Központ vezetőjét és munkatársainak jóindulatú segítségét,
- Gyuriczáné Erzsikét, aki a bérelszámolást végezte.

Leghálásabb köszönetünk az adományozókat illeti, hisz pénz nélkül semmit nem tehattünk volna.

Pénzügyi beszámolóink:

Bevételeink:

Adományokból érkezett:	258.500.-
Egyházi Képviselő Testület támogatása	45.500.-
Pályázat útján az Önkormányzattól	42.000.-
Összes bevételünk: 2000 évben	346.000.-

Kiadásaink:

Munkabér	335.711.-
Dologi kiadások:	208.783.-
Összes kiadásunk: 2000 évben	544.494.-

Amint a fentiekből is látható, kiadásaink meghaladták bevételeinket. Bevételeink nem érték el az 1999. évit. Így pl. az adományozóktól ez évben 110.000 forinttal kevesebb összeg érkezett. Újságunkban nincs lehetőség arra, hogy valamennyi adományozót felsoroljunk, azonban meg kell említenünk, hogy a legnagyobb adományt a Németországban élő Katona Sándortól, valamint a Szolnokon élő Gyuricza Bélától és nejétől kaptuk.

Viszont munkabérre többet kellett kifizetnünk, az elhasznált eszközök pótlására, javítására is többet kellett fordítanunk. **Ezért az előző évről áthozott temető célú tartalékainkat is fel kellett használni.**

2001-ben csak akkor tudunk a temetők karbantartásához kezdeni, ha megfelelő összegű adomány érkezik. Kérjük tehát további segítségüket, tekintsék szívügyüknek szeretteik emléket őrző temető karbantartását.

Váratlanul sürgős javítást kellett végezni a templomtetőn. Az e célra érkezett adományokat is köszönjük, és várjuk további nagylelkű segítségüket!

Templomunk 2004-ben lesz 200 éves!

Legnagyobb adományozónk Katona Sándor kezdeményezésére gyűjtést szervezünk a templom belsejének felújítására, hogy e nagy eseményt méltóképpen ünnepelhessük meg.

A számlánkra érkező, különböző célú adományokat külön kezeljük.

Kérjük, hogy továbbra is segítsék adományaikkal alapítványunkat, hogy céljainkat együttes akarattal megvalósíthassuk.

Szabó Zoltánné
a kuratórium elnöke

MILLENNIUMI NAP HUNYÁN

Szép nap volt december elseje. Bárcsak többen gyűltünk volna össze a Művelődési Hazban. Sokan voltunk, mégis kevesen.

Eljöttek óvodásaink, iskolásaink és bizonyára átérték az ünnepi nap szépségét, hangulatát, hiszen pissenés nélkül figyelték az ünnep eseményeit. Eljöttek az érdeklődő hunyiaiak, - bár igen kevesen - újságírók, tévések és a meghívott vendégek.

Eljött és elhozta nekünk a Millenniumi Zászlót és a kormány üdvözlét Dr. Eiselt György Helyettes Államtitkár. Megyezászlót adományozott településünknek Dr. Jeszenszky Géza, a Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője és Iványi László, falunk plébánosa.

Itt voltak a környező települések polgármesterei, jegyzői, valamint intézmények, gazdasági társaságok vezetői.

Az ünnepséget Hoffmann Márton polgármester nyitotta meg. Beszélt a problémákról, a megoldásra váró feladatokról, az elért eredményekről, de mondandójának legfontosabb része az összefogásról szólt.

Ugyanezt emelte ki Dr. Eiselt György is, mielőtt átadta volna a Millenniumi Zászlót.

Dr. Jeszenszky Géza Domokos László országgyűlési képviselőnk üdvözlét tolmácsolta, - aki egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott velünk lenni - majd átadta a Megyezászlót. Iványi László plébános mindkét zászlót megáldotta.

Ezután a Békés Megyei Jókai Színház művészeinek - Nagy Erika, Tomanek Gábor, Kalapos László - zenés, irodalmi összeállítása következett, amelyben népünk ezer éves történelmét bemutató dalok és versek hangzottak el. A közel harminc perces műsor igazán méltó volt a Millenniumi Nap szelleméhez. A műsor után az új Polgármesteri Hivatalhoz kísértük a zászlókat. Megható látvány volt, ahogy az ünnepelőbe öltözött fiatalok vitték a két gyönyörű zászlót a falu főutcáján, és őket kísérve vonultak a meghívott vendégek, a falu lakói, óvodások, iskolások.

E felemelő ünnep második részében olyan eseményre került sor, amelyre méltán büszke lehet minden hunyai. Szépen kivitelezett, modern, tágas Községházával gazdagodott a falu.

A felavatást jelképező szalagot Dr. Eiselt György és Dr. Pataki István együtt vágták át, azt kívánva, hogy a hivatal, a falu minden lakójának megelégedését szolgálja.

Az épület falán elhelyezett Millenniumi Emléktáblát Dr. Jeszenszky Géza és Hunya polgármestere leplezték le, majd megkoszorúzták.

Iványi László plébános úr áldásával fejeződött be az ünnepség hivatalos része.

A hivatal dolgozói kötetlen beszélgetésre, nézelődésre és egy pohár pezsgőre invitálták az ünnepelő közönséget.

Reméljük, ha majd hivatalos ügyeinket intézni jövünk ide, akkor is ugyanilyen kedvességgel - ha nem is pezsgővel - fogadnak bennünket. Az azonban bizonyos, hogy ezentúl minden hunyai büszkén fogja mutatni az ideérkező idegeneknek:

EZ A MI KÖZSÉGHÁZÁNK!

Timár Béláné

Mária néni meséi

Kedves gyerekek!
Ezúttal Mária néni nem mesét mond nektek. Ugye tudjátok, a tél kopogtat már az ajtókon. S a csendes esti órák fel-fellobbantják bennünk is az emlékezet fátylát. Így született ez a verse is: „Álmok világa”, bizonyára egy álomba ringató téli napon.

Karácsony közeleg. A Jézuska várás ihlette Mária néni második versét. Olvassátok hát figyelemmel, mert nemcsak nektek, de az anyukáknak és apukáknak is üzen bennük.

Álmok világa

Fehér tanyák, hófödte puszta földek,
Álmomban csak, de itt vagyok megint.
A dülűt fehéren fut elöttem,
S egy vén, öreg fa dérral lehint.
Álmok világa, csillag varázslat,
Krisztálymezőn elszórt piciny tanyák!
Vakít a fény, akár a hószin selymet
Gyémántporral, ha elborítanak.

A napsugárral versenyezve szárja
Aranytüzet a hóspókás fedél.
Fehér falon remeg a dérszívórvány,
S a jégcsapok közt téliszél zenél.
Vén gémeskutak ég felé mutatnak,
Megannyi strázsza, barna óriás!
Vigyázva állnak őrt a kis tanyák közt,
Kopott kávájuk hótól bóbítás.

Variúcsapat kering a téli fényben,
Amott egy szán repül a szűzhavon,
S a messzecsengő csegettű zenéjét
Múltat idézve, csendben hallgatom.
De régen volt, hogy itt e tájon éltem!
Boldog gyerekkor, múltba tűnt idő.
Ha visszanezék, mintha napba néznék,
Sok szép emlékem szinte szédítő.

Meséket teremtett itt az alkony csöndje
És munka közben messze szállt a dal.
Mert jól megfértek gondban és örömben
Tisztes öreg, s az erős fiatal.
Tágabb volt itt a ránkboruló égbolt,
És tündöklőbb a hajnal csillaga.
És játéknak, mert mi magunk csináltuk,
A legszebb volt a kócos rongybaba.

S az első bál! A hetyke vig legénykék
Táncbahívón ahogy meghajoltak
És a bimbózó titkos kis szerelmek,
De szépek, s milyen tiszták voltak!
S lám, mind eltűnt a távolság kódében.
Az idők szava ma másról regél.
S ki itt járt most a múltat megidézni,
Ha majd megébred, ugyan mit remél?

Hova lett már a badzabokrok árnya!
Cédrussövény a csöppnyi kert körül.
Fehér falu kedves tanyák helyén
Most gaz int felém havas romok közül.
A vén akácok hogy susogtak egykor,
Ma csak gödör van mindegyik helyén.
Ablakszemek tiszta tükrén át
Nem hívogat már soha többé a fény.

S amíg a könnyek fénylő függönyén át
A láthatáron szétekintek én,
A tiszta ég haboskék bársonyáról
Anyám mosolygós arca int felém.
A téli csendben hallom messi hangját,
A szán csengőjén túlcsendül szava.
S én úgy érzem, akárha hosszú útról
Anyám ölébe most térnék haza.

Szikrát szór, s a végtelenbe vész el
A hőmező, mit két szeme belát.
S én nézem, nézem, búcsúzón elmerengőn
A sok kis kedves ismerős tanyát.
Álmok világa, csillag varázslat,
Havas mező, ó hogy szeretlek én!
Vakít a fény, gyöngyként perdül a könnyem,
S repül a szán az út hószőnyegén.

Karácsonyi fohász

Jászolodnál állunk,
S a keresztet látjuk.
Könnyes a fohászuk,
Uram hova lettél?
Hiszen megszülettél,
Meghaltál érettünk,
Ahányszor elbuktunk,
S könnyűnek mérettünk,
Mindig fölemeltél.

Ellenedre tettünk,
Megvalljuk, ó Uram!
Rejtőző hitünkkel
Falak közé zártunk.
Tanítani küldtél,
Ígédet hirdetni,
És mi elfeledtünk
Hinni és szeretni,
S göggel megaláztunk.

Hitünk csöndbe veszejt,
Lelkünk megüresült.
Öregek ajkán
Reszketeg az ének.
Csengő gyermekhangok
Lassan elhalkultak,
Imaszót mondani
Csak alig tanultak.
S nem ők vétkeztek.

Szürke, szennyes árral
Mekgüzdeni nehéz.
Óvd a gyermekeket,
Kicsiny tévelygőket!
Hogy el ne ragadja
Gonosz erők sodra,
Megsebzett kezeddél
Emeld magasodba!
Menisd meg Uram őket!

Rideg kövek között
Bukdácsolunk gyáván.
Templomok hűvösén
Bujkál az áhítat.
Elhadart imáknak
Vétkes a közönye,
Csöndes elmélyülés
A tíkok öröme.
Főlel s átítat.

Szendergő lelkünk ből
Felszakad a sóhaj,
Ne hagyj el nyájadat!
Mutasd utat nekünk!
Fordítsd felénk újra
Áldott szelíd orcád!
Leborulva kérünk,
Úgy könyörgünk hozzád,
Irgalmas Istenünk.

Iványi Mária

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

Felvételre keres varrónőket,
cipőfelsőrész-készítőket és cipő
gyártókat gyomaendrődi,
dévaványai és kamuti telephe-
lyeire, tartós munkára, jó kere-
seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük,
vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251
telefonon Oláh Ferencnél

Trófalmi oldal

Melyiket a kilenc közül? (Részletek Jókai Mór novellájából)

Élt egyszer egy szegény csizmadia itt ebben a nagy Pestvárosban, aki semmiképpen sem tudott a mesterségéből meggazdagodni: Nem azért, mintha az emberek összebeszéltek volna, hogy ezentúl ne viseljének csizmát, nem is azért, mintha a magisztrátus megparancsolta volna, hogy ezentúl a csizmákat, fele áron kell adni, munkát is jót csinált a jámbor, maguk a bevők panaszkodtak, hogy nem bírják elszagadni, amit ő egyszer megvarr: volt is dolgozótoja elég, fizettek is becsülettel, egy sem szökött meg a kifizetetlen árjegyzékkel, és János gazda mégis – mégis – nem tudott zöldágra jutni.

Azért nem tudott tudniillik semmi gazdagságra jutni János mester, mert másfelől az Isten olyan különösen megáldotta, hogy minden esztendőben rendszerint született neki egy gyereke, hol egy fiú, hol egy leány, és az olyan egészséges volt, mint a makk.

- En uram Istenem! – sóhajtozék gyakran János mester minden újabb számnál, amin lón hat, lón hét, lón nyolc; - mikor lesz már e hosszú sor után pontum? Egyszer azután eljőve a kilencedik; az asszony meghalt, és azután ott volt a pontum.

János mester egyedül maradt a kilenc gyermekkel a világon.

- Hej sok van azzal mondva.

Kettő, három már iskolába járt, egyet, kettőt járni kellett tanítani, másikat ölben hordozni, kit etetni, kinek pépet főzni, emezt öltöztetni, amazt megmosdatni és valamennyire keresni! Bizony édes utámfiai, ez nem csekély hivatal: próbálja csak meg valaki.

Mikor cipőt kellett szabni, egyszerre kilenc cipő! Mikor kenyeret kellett szegni, egyszerre kilenc karéj! Mikor ágyat kellett vetni egyszerre az ajtótól az ablakig az egész szoba ágy, fómve, dugva apróbb, nagyobb, szöszeke, bama, emberforma fejekkel!

- O én uram és Istenem, de megáldottál engemet; - sóhajtozék magában elégszer a jámbor kézműves, mikor éjfélén is túl ott ütötte a mustával a talpat a tőkénél, hogy ennyi lélek testét táplálhassa, s huritgatta hol egyiket, hol másikat, a ki álmában rosszul viselte magát.

Egy karácsony estén János mester későn tért haza a nagy szaladgálásból, mindenfelé kész munkákat vitt haza, kevés pénzecsét szedett be; ami ismét a mesterségéhez, meg a napi szükségek fedezésére kellett. Hazafelé futában minden utcaszegleten látott aranyos, ezüstös báránykákkal, cukorbabákkal rakott asztalokat. János mester egy-egy helyen meg is állt; talán venni kellene belőle! Micsoda! Mind a kilencnek! Az sok volna. Egynek vegyen! Hogy a többi azután irigykedjék rá. Nem; majd ad ő nekik más karácsonyi ajándékot, szépet is, jót is, ami el sem török, el sem kopik, s aminek valamennyi örülhet, mégsem veheti el a másiktól.

- No gyerekek: egy, kettő, három, négy; mind itt vagytok- szólt, haza érve kilencfűj családjá körébe. – Tudjátok-e azt, hogy ma van karácsonyestéje! Ünnepe az ez. Nagyon örvendetes ünnep. Ma este nem dolgozunk semmit, hanem örülünk valamennyien.

A gyerekek úgy örültek annak, hogy ma örülni kell, majd felvettek a házat.

- Megálljatok csak, hát még ha megtanítalak benneteket arra a nagyon szép énekre, amit én tudok. Nagyon szép éneket tudok ám; erre a napra tartogattam, karácsonyi ajándéknak!

Az apróságok nagy zsvavajjal kapaszkodtak apjuk ölébe, nyakába; majd lehúzták azért a szép énekért

- No mit mondtam! Ha jól viselitek magatokat. Aztán szépen sorba kell állni. Így ni, amelyik nagyobb előbbre, amelyik kisebb, hátrább.

Ugy szépen sorba állította őket, mint az orgonasípkokat. A két legkisebb az apa térdére, karjára jutott.

- Már most csendesség! Majd én előbb énekelem: ti pedig majd aztán utánam. Azzal komoly áhítatos képpel, levéve zöld sípkáját fejéről, elkezdte János mester azt a szép éneket, ami így kezdődik: „Krisztus urunknak áldott születésén...”

Bizonyára a gyermekek énekének örülnek ott fenn a mennyben. Hanem annál kevésbé örülnek odafenn az első emelten. Ott egy gazdag nőtlen úr lakik, egymaga kilenc szobában; egyikben ül, a másikban alszik, a harmadikban piázik, a negyedikben ebédel; ki tudná

mire használja a többit! Ennek sem felesége, sem gyermeke, hanem van annyi pénze, hogy maga sem tudja mennyi!

Ez a gazdag úr éppen nyolcadik szobájában ült az este, amidőn János mester földszinti szobájából elkezdett elébb lassan, aztán mind erősebben hangzani föl hozzá ama vidámságra ösztönző ének. Eleinte nem akart rá ügyelni, hogy majd vége szakad, hanem amikor már tizedszer is újra kezdtek, nem állhatta tovább a dolgot. Osszemorzsolta kialudt szivarát, s lement maga hálókatámban a csizmadia szállására.

Éppen végezték azok a verset, amint benyitott hozzájok, s János mester egész tisztelettel kelt fel a nagy úr előtt háromlábú székeről.

- Kend János mester a csizmadia, ugye! - Kérd tőle a gazdag úr.

- Igenis szolgálatajára, nagyságos uram, parancsol egy pár fényes topánkákat!

- Nem azért jöttem. De sok gyermeke van kendnek.

- Van biz, nagyságos uram, kicsiny is, nagy is. Sok száz, amikor evésre kerül a dolog.

- Még több száz, mikor énekelnek. Hallja kend János mester, én kendet szerencsés emberré akarom tenni. Adjon nekem egyet ide a gyermekei közül, én azt fiammá fogadom, felneveltetem, eljár velem utazni külföldre, lesz belőle úr, a többieket is segítheti.

János mester szörnyű szemeket meresztett ere a mondásra, nagy szó volt az! egy gyermeket úrrá tenni, kinek ne ütne ez szeget a fejébe!

- Hogyne adná! Persze, hogy odaadja! Hiszen az nagy szerencse.

- No válasszon kend közölök hamar egyet; aztán menjünk.

János mester hozzáfogott a választáshoz:

- Ez a Sándorka. No ezt nem adom. Ez jól tanul; ebből papnak kell lenni; a második ez a leány, leány nem kell, a nagyságos úrnak;

Ferencke: ez már segít nekem a mesterségemben, enélkül nem lehetek el, a Jánoska: lám, lám, ez meg a nevemre van keresztelve, nem adhatom oda; a kis Józsi: ez meg egészen az anyja formája, mintha csak ötlet látnám, ez ne lenne többet a háznál! No most megint leány következik, ez semmi; azután itt van Palika. Ez volt anyjának a legkedvesebbjé; ő szegény asszony, megfordulna a koporsójában, ha ezt idegennek adnám; no ez a kettő még nagyon kicsiny, mit csinálna velök a nagyságos úr!

Ugy járt, hogy már végére ért, még nem tudott választani. Azután alulról kezdte felfelé, de csak az lett akkor is a vége, hogy ő bizony nem tudja melyiket adja oda, mert ő valamennyit szereti.

Nó poronytok! Válasszatok magtoknak; melyiket akar elmenni, nagy úr lenni, kocsiban járni! Szóljatok no; álljon elő aki akar. A szegény csizmadia majd elfakadt már sírva, ahogy ezt mondta; a gyerekek azonban e biztatás alatt apródonként mind a háta mögé húzódtak, ki kezét, ki lábát, ki bőrkötényét fogta meg apjának, úgy kapaszkodtak bele, s bújt a nagy úr elől. Utoljára János mester nem állhatta tovább, odaborult közéjük, átnyalábolta valamennyit, s elkezdett a fejükre sírni, azok pedig vele együtt.

- Nem lehet, nagyságos uram, nem lehet. Kérjen tőlem akármit a világon, de a gyerekeimet egyiket sem adhatom senkinek, ha már az úr Isten nekem adta őket.

A gazdag úr azt mondta rá, hogy ő látta, hanem hát legalább annyit tegyen meg kedvéért, hogy ne énekeljen többet gyermekeivel ide alant, s fogadjon el tőle ezer pengőt ezért az áldozatért.

János mester soha még csak kimondva sem hallotta ezt a szót: „ezer pengő”, és most a markába nyomva érzé.

A nagyságos úr megint felment a szobájába unatkozni, János mester pedig nagyot bámult az ismeretlen alakú ezer forintos bankkótán, s azután elcsukta azt félelmesen ládjába, a kulcsot a zsebébe tette és elhallgatott. Hallgatott az apróság is. Nem volt szabad énekelni. A nagyobb gyerekek mororván kuporogtak le a székre, a kisebbeket csittitgatva, hogy nem szabad énekelni; a nagy úr odafenn meghallja.

Maga János mester hallgatva járt fel s alá a szobában, s gorombán kergette el magától azt a kis poronytot, aki feleségének kedvence volt, mikor odament hozzá, s arra kérte, hogy tanítsa meg őt újra a szép énekre, mert már elfelejtette.

- Nem szabad énekelni.

Azután leült duzzogva a tőkéhez, elkezdett buzdogn szabadlani; addig faragott, addig szabadalt; míg egyszer azon vette észre magát, hogy maga is kezd dúdolni: „Krisztus urunknak áldott születésén.” Először a szájára ütött, hanem azután megharagudott, nagyot ütött a mustával a tőkére, kirugta maga alól a széket; kinyitotta a ládát, kivette az ezer forintos, s futott fel az emeletre a nagyságos úrhoz.

- Nagyságos jó uram! Instálom alászan, vegye vissza a pénzt, hadd ne legyen enyém, hadd énekeljek én, mikor nekem tetszik; mert az több ezer forintnál.

Azzal letette az asztalra a bankót s nyargalt vissza az övéihez, sorba szokolta valamennyit, sorba állítá orgonasíp gyanánt, közéjük ült alacsony székre, s rákezdtek tiszta szívből újra: „Krisztus urunk áldott születésén...”

S olyan jó kedvük volt; mintha övék volna a nagy ház. Akié pedig volt az a nagy ház, nagy egyedül járt kilenc szobáján keresztül, s gondolkozott magában, hogy vajon mi örülni valót talál más ember ebben a nagy unalmas világban.

A szívek karácsonyi süteménye

Végy egy kiló jó meleg szeretetet, szitáld át a türelem szitáján, nehogy pletykamag kerüljön bele. Adj hozzá egy liter bátorságot, három deci

szorgalmat, egy deci jóságot, gyúrd össze egy tojásnyi kedvességgel, és takard le tiszta jókedvvel.

Ha megkelt, süsd meg a kitarítás tűzénél, szórd meg asszonyi kacagással, és tegyél rá pár csepp nyugodt megfontolást.

Vágd jól annyi darabra, hogy eggyel mindig több legyen, mint ahányan az asztalt körülülök, hiszen mindig akad valaki, aki még rászorul.

Kívánom, hogy ebből a süteményből neked is jusson, s így boldog lesz karácsonyod!

(A KARITÁSZ gyűjtéséből)

Seidl Ambrus

TÁJSZÓ-TOTÓ

Mit jelentenek Endrődön az alábbi szavak?

A helyes válasz előtti jelzést írjuk az utolsó oszlopba!

A helyes megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki.

A megfejtéseket december 20-ig fogadjuk el. Novemberi számunk helyes megfejtése: X-2-1-2-1-1-2-X-X-1-2-1-2-1.

Köszönjük a sok megfejtést. Sajnos csak kevesen találták el a helyes válaszokat.

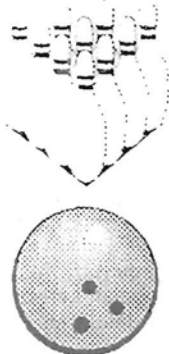
Könyvjutalmat nyertek: Raczkó Jánosné Hunya, Vörösmarty u.33. és Czikkely Ferencné Gyomaendrőd, Bartók Béla u. 10/1

lábtú van (lábtól van)	1. láb alatt van (feltart)	2. a telek hátsó részénél	X. hátsó szomszéd	*
kenyémek való	1. munkadíj, kereset	2. liszt vagy búza	X. a legszüköbben élők mindennapi kenyere	
ez a ház parton van	1. magaslaton	2. Vizparti ház	X. Körösig tartó porta	
kopasz tésztát főztem	1. addig főztem, míg elfőtt a víz alóla	2. nudlit főztem	X. nem volt rajta sem mák, sem dió	
garadics	1. padlásfeljáró	2. rácsos tornác	X. garatra gyakran felöntő, részeges	
hétköznapló dunna	1. aratáskor ezen aludtak	2. tyúktollal tömték ki	X. köznapi	
ünneplő abrosz	1. csak ünnepre terítették fel	2. népviselet, ünnepkor hordják	X. bor, ami csak ünnepre került	
derekalj(derékalja)	1. derékrészt melegítő kötött holmi	2. szalmazsák	X. deszka, amin fájós hátú emberek háltak	
mangoltam(mango roltam)	1. mangelica sertést neveltem	2. gangot (folyosót) mázoltam	X. vászonruhát mangorlóval simítottam	
tojúseprű (tollseprű)	1. liba, vagy kacsa szárny végéből készített portörő	2. tojást lehet vele óvatosan összeszedni	X. baromfiudvar vesszőseprője	
teknőkaparék	1. alacsony, kicsi ember csúfneve	2. a sütőteknő oldalán és alján ottmaradt tészta, bodagot sütőtek belőle	X. a szóteknő kiszállásodott részét újra simára vésik	
kozrebát	1. mindenkivel barátkozó, közkedvelt	2. kunyeráló, kéregető gyerek	X. vászonabrosz összevarrási megnevezése	
Gyűvő-menő ruha	1. köznapi	2. kézről-kézre jár, kölcsön kérhető	X. Köztisztviselők ruhája, hivatali viselet	
Kustol a hó	Füstös, kormos a hó szabadkéménytől	2. sűrű, aprószemű porhóra mondják	X. a szél hordja a havat	

Összeállította: Dr. Szilágyi Ferencné és Marsiné Giricz Erzsébet

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.

Cipőipari Bt.

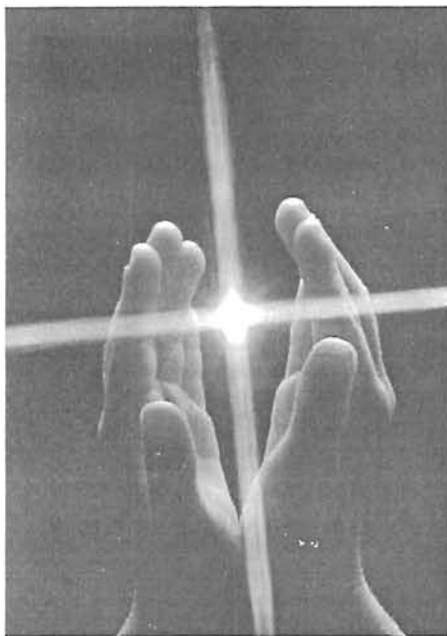
5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOGH SÁNDOR, aki Jókai utca 2-ben élt, életének 78. évében rövid szenvedés után november 1-én visszaadta lelkét teremtőjének. Gyászolják: felesége, leánya, és családja, rokonok, ismerősök.

Özv. **BUKVA JÁNOSNÉ**, Rupcsó Ilona, aki a II. kerület 458-ban lakott, 90 éves korában, rövid szenvedés után, november 23-án az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolják: rokonok, ismerősök.

BULA ANDRÁS, az Áchim u. 12-14-ben lakott, 80 éves korában, hosszú szenvedés után november 11-én elköltözött az élők sorából. Gyászolják: 2 gyermeke és családjuk, hozzátartozói, ismerősei.

CZINCZÁR ISTVÁNNÉ, Adamik Julianna, aki a Mikszáth Kálmán u. 19-ben élt, 58 éves korában, október 31-én váratlanul befejezte földi életének pályáját. Gyászolják: férje, 6 gyermeke és családjuk, rokonai, ismerősei.

DARVAS TIBOR, aki a Fő út 142-ben élt, 80 éves korában, november 14-én rövid szenvedés után vissza adta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei, és családjuk, rokonok, ismerősök.

DINYA IMRE, aki a III. ker. 145-ben lakott, november 11-én, 86 éves korában rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: gyermekei, és családjuk, rokonai, ismerősei.

GYURICZA ANDRÁS, aki a Hársfa utca 14.-ben lakott, hosszú szenvedés után 72 éves korában megtért teremtőjéhez, november 13.-án. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, rokonai, ismerősei.

HORNOK LÁSZLÓ, aki Budapesten élt, de gyermekkorát Endrődön a Polányi Máté 49. sz. házban töltötte, 45 éves korában, váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, 2 gyermeke, édesanyja, testvérei és családjuk, sógornője, barátai, ismerősei, és az Endrődiek Baráti Köre minden tagja.

HUNYA SZILVESZTERNÉ Knapcsék Ilona, aki a Dobi István utca 12 sz. alatt élte hosszú szép életét, 97 éves korában, november 4-én csendben visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: 3 gyermeke és családjuk, rokonai, ismerősei. A családja mély gyászában Reményik Sándor soraival emlékezik:

„Mégis legyen nekünk vigasztalás, Legyen nekünk elég a kegyelem: Hogy láttuk egymás fényes arculatját, Hogy láttuk egymást Vele – a Hegyen.”

KISZELY LAJOS, aki Budapesten élt, de fiatal éveit szülőföldjén, Endrődön töltötte, november 17-én visszaadta lelkét Teremtőjének, 80 évet élt. Budapesten helyezték örök nyugalomra, a római katolikus vallás szertartása szerint, az Óbudai temetőben. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, rokonai, ismerősei, és az Endrődiek Baráti Körének minden tagja.

KÖSZEGI ANDRÁS, a Vásártéri ltp B épületében lakott, 58 éves korában rövid szenvedés után november 25-én földi pályafutását befejezte. Gyászolják: édesanyja, sógornője, és gyermekei, rokonai és ismerősei.

KOMÁR JÁNOSNÉ, SZOSZNYÁK MARGIT, aki az Álmosdombi út. 7 sz. alatt élt, 70 éves korában, rövid szenvedés után november 20-án elhunyt. Gyászolják: férje, gyermekei és családjuk, rokonai, ismerősei.

LUKÁCS MIHÁLY, aki a József Attila utca 1. sz. alatt lakott, november 14.-én, 76 éves korában az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolják: felesége, fia és családja, testvére és családja, rokonai, ismerősei.

OLÁH IMRE, aki a Kilián tér 4 sz. alatt élt, november 17-én, 72 éves korában vissza adta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, testvérei, és családjuk, rokonok, ismerősök.

Özv. **OLÁH MIHÁLYNÉ** Földesi Ida, aki az Álmos út 2/1-ben lakott, hosszú betegség után, november 5.-én 85 éves korában elhunyt. Gyászolják: gyermekei, és családjuk, rokonai, ismerősei.

RACZ ISTVÁNNÉ Gyebnár Jusztna, aki a Szőlőskerti út 20 sz. alatt élt, hosszú

szenvedés után, 75 éves korában. november 10.-én elköltözött az élők sorából. Gyászolják: gyermeke, és családja, rokonok és ismerősök.

Özv. **RUPCSÓ MIHÁLYNÉ**, Fekécs Anna, aki az Egressy út 6. sz. alatt élt, november 9-én 79 éves korában váratlanul az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolják: 4 gyermeke, és családjuk, rokonai és ismerősei.

SOMOGYI GERZSON, aki a Zrinyi Miklós út 20 sz. alatt élt, 85 éves korában, november 19-én rövid szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: gyermekei, és családjuk, szomszédai, rokonai, és ismerősei.

SZILÁGYI IMRÉNÉ, Szurovecz Mária, aki a Rákóczi út 39-ben élt, 65 éves korában, november 8-án hosszú betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: férje, rokonai, ismerősei.

SZILÁGYI KÁLMÁNNÉ Pécs Margit, aki a Kossuth utca 41-ben élt, 88 éves korában, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének, november 23.-án. Gyászolják: rokonai, hozzátartozói, ismerősei.

SZUROVECZ LÁSZLÓ EDE, aki a Széchenyi út 14-ben lakott, 67 éves korában, november 13-án rövid szenvedés után váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk, rokonok, szomszédok, ismerősök.

TARI GÁBOR, aki a Kisréti út 44-ben élt, 40 éves korában, október 27-én váratlanul elköltözött az élők sorából. Gyászolják: szülei, gyermekei, testvérei, és családjuk, rokonai, ismerősei.

TÍMÁR JÁNOS, aki a Selyem út 27-ben lakott, 78 éves korában, november 8-án váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, gyermekei, és családjuk, rokonai, ismerősei és a szomszédok.

* * *

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik Darvas Tibor temetésén megjelentek, virággal, vagy más módon együttérzésüket fejezték ki.

A gyászoló család

* * *

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk Balogh Sándor elhunytja alkalmából együttérzésüket fejezték ki.

A gyászoló család

**Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!**

A
KERTBARÁT
KÖR
ÜZENI...

Amíg a C-vitamin felfedezéséhez eljutottunk

Nyugat Európa nagy hajós nemzetei (Spanyolország, Portugália, Anglia) kezdetben tutajokon, majd hajókon közlekedtek a Földközi tenger szigetei között. Később, a hajózás fejlődésével távolabb merészkedtek a tengereken, óceánokon. Amerika felfedezése után 1520 körül megkezdődtek a hosszantartó tengeri utazások. Részben új, idegen tájak felfedezése, részben kincsek szerzése, a meggazdagodás volt a cél.

A hosszú, viszontagságos utaktól való félelemnek, irtózatnak, nemcsak az volt az oka, hogy a matrózok hosszú ideig nem láthatták hozzátartozóikat, nemcsak az, hogy a viharoktól hányatott hajókon nehéz volt a szolgálat, hanem félték a rendszeresen kitörő halálos veszedelemtől a „tengeri pestis”-től, melyet később skorbutnak neveztek el. A legénység sorai között szörnyű pusztítást vitt végbe ez a betegség. Anstonnak az 1740-es évekből fennmaradt világkörüli útleírásában olvashatjuk, hogy amikor az egyik hajója (Centurion) Juan Ferhandezhez érkezett (Dél-Amerika Chilétől nyugatra elterülő szigete), már a tárhajójának 200 halottja volt, saját hajója legénységének pedig egyharmada elpusztult.

A betegség azzal kezdődött, hogy levetség érzése lett úrrá, ezt követte a foghús duzzadás, mely szivacsossá, gyulladássá és vérzékennyé vált. Fogaik fokozatosan kihulltak. Bőrükön, izmaikban vérések, fekete foltok keletkeztek. Izületeik megduzzadtak, megmevedtek, fájdalmassá váltak. Izomzatuk térfogata csökkent, s a vérzések helyén nehezen gyógyítható fekélyek keletkeztek. Ugyanakkor a beteget légszomj kínozza. Szervezetük fokozatosan legyengült, majd a szenvedéseiktől a halál szabadította meg őket. Ezért félték a matrózok a hosszantartó tengeri utaktól.

A hajós nemzettek e szörnyű betegség ellenszerét mindenfelé keresték. A hagyomány szerint elsőnek a grönlandi halászok jöttek rá, hogy a kanálfü, melyet később skorbut-fűnek neveztek, gyógyítja a

betegséget. A holland hajósok már a XVI. században felfedezték, hogy a citrom skorbut ellenes hatású. Később a betegség nemcsak tengeri utakon, hanem a szárazföldön is jelentkezett. Kramer Henrik magyar katonarvos 1739-ben megjelent könyvében megemlíti, hogy a hadseregben a savanyú káposztát sikeresen alkalmazta skorbut ellen. A savanyú káposzta skorbutellenes hatását Cook hajóskapitány és felfedező egyik világhírű útja tette ismertté, nevezetessé. Egyik világkörüli útjára (1770-es években többször bejárta a Csendes Óceán déli részét, térképeket készített, új szigeteket fedezett fel) 60 tonnányi savanyú káposztát rakatott a hajójára, amit rendszeres fejadagokban naponta fogyasztottak el. Közel három évig volt távol Angliától, és egyetlen matróza sem halt meg skorbutban.

Az első világháború utáni időszakban spanyolnátha néven végigsöpört Európán e járvány

E betegségben többen haltak meg, mint a háborúban. A későbbiek során kiderült, hogy a szervezet ellenálló képessége a C-vitamin hiánya következtében lecsökkent. A járvány következtében még hatékonyabbá vált a kutatómunka. Egymásután fedezték fel a különböző vitaminokat igen rövid idő alatt. Feltehető, hogy a bőséges vitaminokkal való ellátás eredménye, hogy a felnövekvő nemzedék gyorsabban nő, magasabbak, mint szüleik. Valamennyien tapasztaltuk már, hogy ha a szervezetünk nem kap elég C-vitaint a tél folyamán, tavasz felé fáradtság érzése lép fel, fogmosás közben fogínyünk vérzik, a szellemi energiánk, szervezetünk ellenálló képessége csökken. Hamarabb megbetegszünk, sőt ekkor tájt nagyobb a halálozások száma is.

Az állattenyésztésben is nagy gazdasági jelentősége van annak, ha a fiatal állatok nem fejlődnek kellő képen, a tej és tojástermelés jelentősen apadhat a vitaminhiány következtében.

A C-vitamin lényegének megismeréséhez nagyban hozzájárult Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas magyar tudós, aki Szegedben beható, és szenvedélyes kutatásának eredménye képen sikerült megtalálni azt a vegyületet, amely hatóanyag skorbut-gyógyító hatású. Kutatásai során jött rá arra, hogy a zöldpaprika nagymennyiségű hatóanyagot (ascorbinsavat) tartalmaz. Munkatársával, Banga Ilonával hozzáfogott a vegyület nagyban kivonásához és két nyári időszak folyamán három és fél kilogramm hatóanyagot állítottak elő. Ezután mindazoknak, akik e kérdéssel foglalkoztak a világban küldött a hatóanyagból. A hatás frenetikus volt.

A zöldpaprikát hazánkban régóta eszik nyersen. Azonban fogyasztása széles körben csak akkor terjedt el, amikor Szent-Györgyi Albert felfedezte, hogy a zöldpaprika milyen gazdag C-vitamin forrás. A friss zöldpaprika húzában legalább négyszer annyi C-vitamin van, mint ugyanolyan súlyú citromlében. Hatóanyaga akkor a legtöbb, amikor kezd pirosodni.

Szent-Györgyi Albert 1937-ben kapott orvosi Nobel-díjat. Amerikában hunyt el.

Hunya Alajos

Október 23-tól december 7-ig Gyoma belterületén 15,2 mm csapadék esett.. Az elmúlt év október 20-tól november 22-ig 39,8 mm csapadék esett.

Az ablak
teszi
a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

**AGRO
ÁRUHÁZ**

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

A téli hónapokban is keresse fel áruházamat, széles választékkal állok rendelkezésükre.

- Ajándék tárgyak, névnapokra, Karácsonyra!
- Díszgyertyák, gyertyatartók
- Elektromos hősugárok, olajradiátorok
- Vasalók, vasaló állványok és huzatok
- Ruhaszárítók
- Viaszos vászon, fürdőszoba szőnyegek
- Foliák, gumicsizmák, esőköpenyek
- Virághagymák, rózsatövek, műtrágyák!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Ivanyi Mária, Marsiné Géza, Lőrincz Éva, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PH/71-495 13/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

TARTALOM

Hogyan használja a tartalomjegyzéket?

Kérem, tekintse át a fejezeteket, s így találja meg legkönnyebben a keresett témát! Az egyes fejezetekben található írásokat abc sorrendben helyeztük el.

A tartalomjegyzék fejezetei:

EGYÉB ÍRÁSOK

EGYHÁZI HÍREK ÉS ÍRÁSOK

ETNIKAI HÍREK

HAGYOMÁNYAINK TISZTELETE

HÍREK ERDÉLYBŐL

HUNYAI HÍRADÓ

IN MEMORIAM

IRODALOM

ISKOLAI HÍREK

ÍZES ÍZEK

JOGI TANÁCSADÁS

KERTBARÁTKÖR ÜZENI

KIÁLLÍTÁSOK, BEMUTATÓK

KÖZÉRDEKŰ ÍRÁSOK

MÁRIA NÉNI MESÉI ÉS VERSEI

ORVOSI TANÁCSOK

ÖNKORMÁNYZATI MUNKA

SPORT

TÖRTÉNELMŰNK NAGYJAI

TÁRSADALOMPOLITIKAI ÍRÁSOK

EGYÉB ÍRÁSOK

A Körös-parti Athén ünnepe, Millenniumi ünnepség Szarvason	110
A Komédiás Kör története	103
Az Endrődiek Baráti Körének Millenniumi találkozója	99
Gondolatok az új évszázad küszöbén	1
Istenünk! Áraszd ki bőséges áldásodat e lobogóra	109
Karácsonyi ünnepség a helyi MKDSZ szervezetben	7
Két levél a jubileumi Ugrin-Kovács találkozóról	182
Május 10. –A madarak és fák napja	77
Merre forog a világ kereke	75
Mikor földi zarándokéletünk lezárul	189
Millenniumi emlékút létesítésének terve	217
Mit jelent számomra március 15 (Bartók István)	58
II. Nemzetközi Sajt és Túrófesztivál városunkban	102
Nyílt levél a Berzsényi Dániel Gimn. Igazgatójának és tanszékületének	
Öregdiákok találkozója Csejten	178
Rózsakerttel bővült az idősök otthona	120
Siker külföldön, „arany évek” itthon I. rész	143
Siker külföldön, „arany évek” itthon II. rész	177
Siker külföldön, „arany évek” itthon III. rész	162
Sportol, versel, tanul és katona szeretne lenni	83
„Tedd a jót” A templomos lovagrend tagja lett Ungvölgyi János	123

EGYHÁZI HÍREK ÉS ÍRÁSOK

A család az emberiség reménye	75
A szarvasi esperesi kerület szentévi-millenniumi búcsú napja	115
Az endrődi Szent Imre templom millenniumi búcsúja	215
Bemutatjuk a temetőgondnokot	114
Bemutatjuk Iványi Sándornét	214
Bemutatjuk Sóczó Géza hitoktatót	194
Betlehemezés Endrődön	8
Egyházmegyei zarándoklat Máriaradnára	74

Endrődi Sz. Imre Egyházközség 2000 évi beszámolója	223
10 éve együtt	94
20 év Isten és a hívek szolgálatában	111
Épül a hunyai templom	140
Épül a hunyai templom	197
Endrődi „Tűz evangelizációs nap”	61
Háromkirály-járás	8
„Hogy az ember akarattya édesdjék” (Szt. Imre Egyházközség farsangi vacsorája)	39
Húsvét és a keresztség	54
Isten igéjének tiszta hirdetésével (A magyar Reformátusok IV. Világtalálkozója)	157
Katona Imréné Hornok Cecília	174
Kinckeresés a templomkertben	151
Magyarok Nagyasszonya ünnepén	174
Miatyánk	
V. Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek	6
VI. Ne vígy minket kísértésbe	22
VII. De szabadíts meg a gonosztól	38
Millennium évi búcsú	215
Olyan szentélyt építetek, hol Istennek buzgó tisztelőket neveljenek (A gyomai búcsú)	139
Szentjánosbogarok Gyomaendrődön	135
Templom születik (épül az új hunyai templom)	114
Udvardy József Dr. nyug. püspök, a hittudományok doktora elhunytáról	22
Új Ég és új Föld (II. János Pál papi imája a 2000 év nagy jubileumára)	2

ETNIKAI HÍREK

A Cigány közösségi Házban történt	3
A Cigány Kisebbségi Önkormányzat hírei	111
A cigányság társadalmi helyzetének javítása	59
Békés Megyei Németek IX. Kulturális Napja Gyomaendrődön	95

HAGYOMÁNYAINK TISZTELETE

A farsang (Endrődön a régebbi időkben)	25
A hősök tisztelete	69
A javak cseréje”, „utazók” Gyomáról a 19. században	23
A sajtószabadság első példánya	33
Emlékezetre méltó dolgok a régi Gyomáról	8
Elődeink ünnepeltek I. Fejezet	105
Elődeink ünnepeltek II. Fejezet	136
Elődeink ünnepeltek III. rész	181
Így ünnepeltek elődeink III. rész	181
Így ünnepeltek elődeink IV.	218
Legelső kötelességünk, hogy meghajtsuk lobogónkat a hősök előtt	169
Petőfi István, emlékezés halálának 120. évfordulójára	63
Történetek a régi Gyomáról I. halászat, halászlé	43
Történetek a régi Gyomáról II. A harangokról I.	55
Történetek a régi Gyomáról III. A harangokról II.	73
Történetek a régi Gyomáról IV.	93
Történetek a régi Gyomáról V.	113
Történetek a régi Gyomáról VI.	133
Történetek a régi Gyomáról VII.	153
Történetek a régi Gyomáról VIII.	173
Történetek a régi Gyomáról IX.	193
Történetek a régi Gyomáról X.	213

HÍREK ERDÉLYBŐL

A gyulafehérvári főegyházmegyei zsinat margójára	221
--	-----

A jövő iskolája (Magyar Szó) Beder Tibor földrajztudós és tanfelügyelő írása	42
A jövő iskolája (Magyar Szó) folytatás	61
A jövő iskolája (Magyar Szó) folytatás	81
A jövő iskolája (Magyar Szó)	101
A jövő iskolája (Magyar Szó)	121
Hogy a határvonalak egyszerű szuverenitási szimbólumok maradjanak (Magyar Szó)	182
Miénk itt a tér... Tíz éves RMDSZ évforduló Marosvásárhelyen	26
Önkormányzati választások Romániában	121
Számadás 1999. évről	10
VARADINUM 2000.	101

HUNYAI HÍRADÓ

Büszkék vagyunk iskolánkra	57
Épül a hunyai templom	140
Épül a hunyai templom	197
December 23-án Hunyán templomszentelés	220
Időközi választások	41
Megkezdte munkáját az új önkormányzat	57
Milleniumi nap Hunyán	223
Új községháza épül	41

IN MEMORIAM

Bence Sándor, Endröd első iskolaigazgatója	4
Bányai Árpád	72
G. Nagy László	132
Hanyecz Mihály, anyakönyvvezető és neje Nádori Teréz tanító	20
Hornok Lajos	92
Illésy Gyula	192
Kiss Bálint tanító, a gyomai református. Gimnázium rektora, „örökös presbiter”	52
Libor István c. apát, plébános	212
Szabó Frigyes, püspöki tanácsos	36
Szabó Imre	152
Ugrin Vendel Dr.	172
Volt egyszer egy dalárda...	112

IRODALOM

A belső bástyán (Szilágyi Ferenc verse)	185
Adjon az Úristen (Timár Máté verse)	1
A falak hült helye (Gergely Ágnes novella részlet)	29
A hazatérés (Hunya Alajos visszaemlékezése)	60
Csépe Béla bemutatása	203
Ezredfordulón (vers) Csépe Béla	203
Felismerés (vers) Endrödi Bella János	117
Halottak napján (vers) Beinschróth Károly	193
Készül az endrödi tájszóár Dr. Szilágyi Ferenc írása	165
Körös-parti éden (Szilágyi Ferenc verse)	185
Legenda (Szilágyi Ferenc verse)	185
Ludovicus öröksége (Gergely Ágnes novellája)	65
Nekünk a házasság beteljesedés volt (Márton Gábor)	45
Nem adtam fel egy pillanatra sem vágyaimat (Uhrin Benedek író bemutatása)	79
Nőnap köszöntő (Márton Gábor verse)	46
Magyar Oxford a Körös partján (Szilágyi Ferenc verse)	185
Májusi dal (Márton Gábor verse)	79
Melyiket a kilenc közül (novella részlet) Jokai Mór	225
Mohás forrás (vers) Endrödi Bella János	117
Orgonavirágzás (Maria Under költeménye - Timár Máté fordításában)	79
Örízetlenek (Tanulmány Gergely Ágnes regényéről) M. Kondor Viktória	125
Örízetlenek (Polányi Éva Gergely Ágnes könyvéről)	145

Pásztorok szava (vers) Kiss Jenő	209
Rózsahelyi Kálmán szobrának avatására (Márton Gábor verse)	146
Sacra korona (vers) Csépe Béla	203
Szilágyi Ferenc versei	185
Találkozás az orosz síkságon Kovács Matyi bácsival (Hunya A. Visszaemlékezése)	27
Tavaszi hadjárat (vers) Endrödi Bella János	117
Tavaszi zsoltár (részlet) Mécs László verséből (1927)	49
Vallomás útban hazafelé (Timár Máté novellája)	13

ISKOLAI HÍREK

Anyák napja a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában	95
A Bethlen Gábor Szakközépiskola hírei	91
A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának vendégei a Katolikus Iskolában	3
A szent Gellért Katolikus Általános Iskola hírei	117
Büszkék vagyunk iskolánkra (Hunyai Ált. Isk. Szülői Munkaközössége)	57
Egyedülálló képzési modell a Bethlenben	82
Farsang a Szent Gellért Katolikus Iskolában	56
Karácsonyváró a Szent Gellért Katolikus Iskolában	14
Kincskeresés a templomkertben	151
Mert mi is magyar családban születünk (Bethlen G. Szakközép és Szakmunk. Isk)	42
Millenniumi napok a Bethlen Gábor Szakképző Iskola Kollégiumában	100
Nyári táborozások (Zenei tábor, Foglalkoztató tábor)	138
Rózsahelyi Napok a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskolában	98

ÍZES ÍZEK

Ál-abált szalonna	14
Bejgli	226
Füstölt sajtos burgonyasaláta	66
Gombás palacsinta	186
Mustáros szelet	166
Nőiszeszély	106
Rántott tojás	206
Részeges csirke	146
Sajtos gombafejek	127
Szardíniafelfújt	46
Szemfényvesztő süti	30
Legeslegtavaszi saláta	86

JOGI TANÁCSADÁS

Állami segítség a lakások korszerűsítéséhez	202
Az adásvétel	161
Az öröklésről I.	181
A törvényes öröklés	202
Lakástámogatás	181
Új német kárptlási törvény	222
Végintézkedésen alapuló öröklés	222

KERTBARÁTKÖR ÜZENI

A Kiskunság szőlőnemesítője Kocsis Pál	16
Amíg a C-vitamin felfedezéséhez eljutottunk	228
Borászati szakkifejezések és értelmezésük	128
Bor és kolbász verseny	78
Fűszer és gyógynövényünk a torma	68
Fűszer és gyógynövényeink: kapor, petrezselyem	88
Régi megfigyeléseken alapuló ötletek	108
Tavaszi munkálatok a gyümölcsös kertekben I.	32
Tavaszi munkálatok a gyümölcsös kertekben II.	48

Városunk zöldség- és gyümölcsstermesztő területei I. Rész	148
Városunk zöldség- és gyümölcsstermesztő területei II. Rész	168
Vitamin tartalmú zöldségfélék tartósítása	208
Zöldségfélék betakarítása, tárolása	188

KIÁLLÍTÁSOK, BEMUTATÓK

Amikor Ő a Körös-menti tájról elindult (Bella Rózsa kiállítása Vácon)	9
Bella Rózsa rézkarcai Egyiptomban	51
Bella Rózsa kiállítása Orosházán	179
Diószegi Bíró (I)Lona festőművész kiállítása Budapesten	179
Felavatták az Endrődi Helytörténeti Múzeumot	119
Hangverseny Illésy Gyula kántortanító emlékére	155
Gyomaendrődi Nemzetközi Művészklub	158
Gyomaendrődi Soczó Motormúzeum története	159
Latorcainé Újházi Aranka ikon kiállítása	199
Nekem megadatott, hogy találkozam táltosokkal, tudós pásztorokkal	141
Pásztoemberek (Kunkovács László fotóművész kiállítása Békéscsabán)	40
Tudomány és művészet (Kunkovács László kiállítása Hódmezővásárhelyen)	83
Szakáll Sándor grafikus és Takács Livia kiállítása	118

KÖZÉRDEKŰ ÍRÁSOK

A parlament korelnöke Gyomaendrődön	62
Állami kitüntetettjeink: Kunkovács László, Solymosi Frigyes, Varga László	150
Civil Európa – Civil Magyarország	219
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet új fiókja megnyitása	198
Gondolatok augusztus 20-ra	129 és 137
Hárommillió vállalkozást segítő mikro hitel	131
„Hűn állni meg Isten és ember előtt” Gyomaendrőd város díszpolgára Latorcai János	97
Kihívás, útkeresés, együttműködés	218
Széchenyi díjas tudós az endrődi fórumon	103
Szeptembertől kapcsolatügyelet a Családsegítő Központban	171

MÁRIA NĒNI MESÉI ÉS VERSEI

A hintaló keserve (vers)	205
Altatódal (vers)	184
A szajkó (vers)	164
Álmok világa (vers)	224
Az iciri-piciri kislánya I.	44
Az iciri-piciri kislánya II.	64
Az iciri-piciri kislánya III.	85
Az iciri-piciri kislánya IV.	104
Az iciri-piciri kislánya V.	124
Csiga-biga (vers)	204
Délibábos vers	144
Disznótör (vers)	12
Fut a tél (vers)	64
Házi lúd (vers)	124
Karácsonyi fohász (vers)	224
Két kis veréb (vers)	12
Levél a kiskakastól I.	144
Levél a kiskakastól II.	164
Levél a kiskakastól III.	184
Levél a kiskakastól IV.	204
Míré vágyik a kiscsupor (vers)	44
Őnarckép fekete keretben, Tímár Máté	205
Reggelizik a béka (vers)	105

Róka a dideregi bálon (verses mese)	28
Tarka mező, tarka nyár (vers)	145
Tavaszi álom (vers)	85
Verébtanya (vers)	12
Vízi világ (vers)	125

ORVOSI TANÁCSOK

A mumpsz-ról	81
A téli bőrvédelem	30
A tüdőtuberculosis napjainkban	41
A zöld hályog	57
Prostata megbetegedésekről	10

ÖNKOMÁNYZATI MUNKA

Békés, Boldog Új esztendőt kívánok (Dr. Dávid Imre polgármester írása)	2
Az év utolsó önkormányzati ülése 1999. december 16.-án	11
Képviselői beszámoló a 9.sz. Választókerület lakóinak február 14-én	34
Így ünnepelt a város október 23-án	198-199-200-201
Önkormányzati ülés Január 27.-én	24
Önkormányzati ülés március 30-án	50
Önkormányzati ülés április 27-én	70
Önkormányzati ülés május 25-én	90
Önkormányzat ülése július 27-én	130
Önkormányzati ülés szeptember 28-án	170
Önkormányzati ülés október 26-án	190
Önkormányzati ülés november 30-án	210

SPORT

Atlétika	100
Atlétika	142
Duatlon verseny Jászberényben	66
Labdarúgás (felkészülés a tavaszi fordulóra)	26
Labdarúgás (III.15. Kupa a Városi Sportcsarnokban)	66
Labdarúgás bajnoki mérkőzésekről	181
Labdarúgás szeptember havi bajnoki mérkőzésekről	197
Labdarúgás NB. III. november havi mérkőzései	217
Széthullott a Barátság (MB II. bajnoki labdarugó mérkőzésekről)	66
Nagyon csikorog a város labdarúgása (NB.II. bajnoki mérkőzésekről)	161

Új név, új csapat	142
Olimpikonok a Városi Sportcsarnokban	196
Szilveszteri futógála	26
Úszás	66

TÁRSADALOMPOLITIKAI ÍRÁSOK, TUDÓSÍTÁSOK

Magyarnak lenni sosem volt könnyű feladat (Orbán Viktor miniszterelnök beszéde)	17-18
Trianon	89
Mádl Ferenc, a legmagasabb főméltóság, az új köztársasági elnök	149
Széchenyi terv kereszténydemokrata szemmel I.	175
Széchenyi terv kereszténydemokrata szemmel II.	195

TÖRTÉNELMŰNK NAGYJAI

Antall József, miniszterelnök	216
Árpád fejedelem	5
Aulich Lajos, honvédtábornok	116
Balassi Bálint, hadnagy, lírikus	37
Bajcsi-Zsinlinszky Endre, politikus	196
Barankay József, vitéz, zászlós	216
Báthory István, fejedelem	37

Batthyány Ádám, gróf, országbíró	53	Szent István király	5
Batthyány József, hercegprímás, esztergomi érsek	96	Szent László király	5
Batthyány Lajos, miniszterelnök	156	Teleki Blanka, grófnő	156
Béla király (IV.)	5	Teleky Pál, gróf, miniszterelnök	196
Bem József, altábornagy	116	Tisza István, gróf	196
Bethlen Gábor, fejedelem	53	Tomori Pál, kalocsai érsek	21
Béri Balogh Ádám, ezredes	76	Tököly Imre gróf, fejedelem	76
Bercsényi Miklós, gróf, főgenerális	76	Vasvári Pál, forradalmár történetíró	176
Bocskai István, fejedelem	37	Török Ignác, honvédtábornok	116
Brunszvik Teréz, grófnő	96	Vécsei Károly gróf, tábornok	176
Csányi László, közlekedési miniszter	116	Wesselényi Miklós, báró	116
Damjanich János, honvédtábornok	156	Zrínyi Ilona, Munkács hős védője	53
Deák Ferenc, a „haza bölcse”	156	Zrínyi Miklós, gróf, horvát bán	21
Desseffy (Dwezsöfi) Arisztid, lovassági tábornok	136		
Dobó István, egri várkapitány	37	Szerzők:	
Dózsa György, várkapitány, parasztvezér	21	Bajusz Tünde	
Eötvös József, az első magyar kormány miniszterelnöke	176	Bartók István	
Esze Tamás, brigadéros	76	Bánki Gyula Dr.	
Eszterházy Pál herceg, nádor	53	Bede Julianna Dr.	
Eszterházi Antal gróf, tábornagy	76	Beinschróth Károly	
Fejérváry Géza báró, tábornagy, miniszter	196	Császár Ferenc	
Gábor Áron, honvédtábornagy	176	Császárné Gyuricza Éva	
Géza fejedelem	5	Csépe Béla	
Görgey Artur, honvédtábornok	176	Cs. Szabó István	
II. Géza király	5	Czikkely Erika	
Hadik András gróf, tábornagy	96	Dávid Imre Dr.	
Hollósy Kuthy László, vitéz, altábornagy	216	Endrődi Bella János	
Horthy Miklós, vitéz, kormányzó	196	Farkasinszky Erzsébet Dr.	
Hunyadi János, kormányzó	21	Gergely Ágnes	
Hunyadi Mátyás király,		Gedei Margit Dr.	
Csehország királya és Ausztria hercege	21	Harmath József	
Jurisits Miklós, várkapitány	21	Hüse József	
Kanizsai Dorottya	37	Hunya Alajos	
Károlyi Sándor, gróf tábornagy	76	Illésy Zoltán	
Kinizsi Pál, országbíró	21	Iványi László	
Királyfi János báró Jeszenák János, főispán, kormánybiztos	136	Iványi Mária	
Kiss Ernő, altábornagy	136	Jókai Mór	
Kiss József, hadnagy	216	Kálmán Géza	
Klauzál Gábor	156	Kiss Jenő	
Klebesberg Kunó, gróf, miniszter	196	Latorcai János Dr.	
Knézich Károly, magyar tábornok	156	M. Kondor Viktória	
Koháry István, gróf, országbíró	53	Márton Gábor	
Kossuth Lajos, kormányzó	136	Marsiné Giricz Erzsébet	
Lahner György, honvédtábornok	116	Mészárosné Kiss Katalin	
Lázás Vilmos, honvédtábornok	176	Németh Eszter	
Leiningen Westerburg Károly gróf	176	Polányi Éva	
Lórántffy Zuzsanna, Erdély nagyasszonya	53	Réthy István	
Maléter Pál ezredes	216	P. Sajgó Szabolcs SJ.	
Mészáros Lázár altábornagy, hadügyminiszter	136	Sóczóné Farkasinszki Ildikó	
Mindszenty József, bíboros, hercegprímás	216	Stark László	
Nagy Imre miniszterelnök	216	Seidl Ambrus	
Nagy Lajos király	5	Szilágyi Ferenc Dr.	
Oszlányi Kornél, vitéz, vezérőrnagy	196	Szilágyi Lászlóné	
Pázmány Péter, esztergomi érsek	53	Timár Béláné	
Perényi Zsigmond, báró,	96	Timár Máté	
Petróczy Kata Szidónia Pekry Lőrinczné	76	Ugrin Béla Dr.	
II. Rákóczi Ferenc, fejedelem	96	Ugrin Benő	
Rákóczi György fejedelem	37	Ugrinné Dr. Katona Klára	
Rákóczi Zsigmond, fejedelem	37	Ungvölgyi János	
Simonyi József báró, ezredes	96	Vaszkó András	
Schweidl József, honvédtábornok	136	Vaszkó Irén	
Széchenyi Ferenc, gróf, főispán	96	Veréb Lajosné Dr.	
Széchenyi István, gróf a „legnagyobb magyar”	116		
Szemere Bertalan,	156		

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc. 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel. Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu